

การศึกษาประสิทธิภาพของการสอน
ประกอบหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ วิชาภาษาไทย ที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบ
ให้สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นอยู่ และปัญหาในท้องถิ่นชนบทภาคกลาง

ปริญญานิพนธ์

ของ

ไพบุลย์ เปานิล

พหุสมิตกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม ๒๕๑๔

การศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอน
ประกอบหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิชาภาษาไทย ที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบ
ให้สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นอยู่ และปัญหาในท้องถิ่นชนบทภาคกลาง

บทคัดย่อ
ของ
ไพฑูรย์ เปานิล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ประสิทธิภาพการศึกษามหาบัณฑิต

11 มีนาคม 2519

การศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอน

ประกอบหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ วิชาภาษาไทย ที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบ
ให้สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นอยู่ และปัญหาในท้องถิ่นชนบทภาคกลาง

การวิจัยเรื่องนี้มีคามมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ของนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนที่สร้าง
ขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบ และสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่น กับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่
เรียนจากการสอนของครูตามปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ของจังหวัดกาญจนบุรีจำนวน ๘๐ คน ซึ่งคัดเลือกมาโดยใช้
ขอทดสอบมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม
โดยวิธีจับฉลากกลุ่มละ ๓๕ คน กลุ่มทดลองเรียนจากชุดการสอนที่สร้างขึ้น และ
กลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนตามปกติ ใช้เวลาในการสอน ๒๔ ชั่วโมง แล้วนำ
ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้งสองกลุ่ม มาเปรียบเทียบกัน
โดยใช้สถิติ $t - test$

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนวิชาภาษาไทย ที่
สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สูงกว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนของครูตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
ความเชื่อมั่น ๐.๐๑

AN EFFICIENCY STUDY OF INSTRUCTIONAL PACKAGES
FOR PRATOM IV THAI LANGUAGE ARTS CONSTRUCTED
BY SYSTEMS ANALYSIS WITH RELEVANCE
TO RURAL LIFE AND PROBLEMS
IN CENTRAL THAILAND

ABSTRACT

BY

PAIBOON POUNIL

Presented in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University

March, 9, 1976

The main purpose of this experiment was to compare leaning achievement in Thai language arts between two randomized groups of Pratom IV students in Kanchanaburi, 35 each. The experimental group learned from the use of instructional packages systemetically designed to suit local situations. The control group learned from the traditional method of teaching. After 28 hours of total teaching time each group was tested for their performance. The data were then statistically analyzed.

The result showed that learning achievement of the students who learned from the Instructional Packages was significantly higher than that of the students who learned from the conventional method of teaching.

คณะกรรมการประจำตัวนิสิต ได้พิจารณาปัญหานี้นี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

.....

ประธาน

.....

กรรมการ

11 มีนาคม 2519

ประกาศคุณูปการ

นับตั้งแต่เริ่มงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านจาก ศาสตราจารย์ ดร.อารี สัมพนวี และ ดร.เปรี๊ยะ กุณฑ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านทั้งสอง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณองค์การยูนิเซฟที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ และคณาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐมที่กรุณาให้ความสะดวกทั้งด้านอาหาร และที่พัก ขณะที่คณะวิจัยได้ไปสัมมนาการวิจัยที่วิทยาลัยครูนครปฐม

ขอขอบคุณคณะศึกษานิเทศก์จังหวัดกาญจนบุรี คุณครูใหญ่ และคณะครูโรงเรียนวัดวังขนายทาภิการาม และโรงเรียนโพธิ์ศรีสุธาราม อ. ทามวง จ. กาญจนบุรี ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย

ทุก ๆ ท่าน และทุก ๆ ฝ่ายทั้งที่กล่าวนามและมีได้กล่าวนามมานี้ ล้วนมีส่วนช่วยเหลือให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยจะลืมนึกพระคุณมิได้

ไพบุลย์ เปานิล

สารบัญ

บทที่

หน้า

๑	บทนำ.....	๑
	/ ภูมิหลัง.....	๑
	/ จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	๕
	/ ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้.....	๖
	/ ขอบเขตของการวิจัย.....	๖
	/ สมมุติฐานของการศึกษา.....	๖
	/ คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	๖
๒	แนวคิด และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๘
	การวิจัยเกี่ยวกับระบบและคุณค่าของระบบ.....	๘
	การวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพชุดการสอน.....	๑๓
	การวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนและสื่อการสอนวิชาภาษาไทย.....	๑๓
๓	วิธีดำเนินการและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๑๖
	การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง.....	๑๖
	เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง.....	๑๘
	ระยะเวลาในการทดลอง.....	๑๙
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	๒๐
	การสร้างเครื่องมือ.....	๒๒
	สภาพปัญหาชนบทภาคกลาง.....	๒๓
	การสร้างชุดการสอน.....	๒๔

การสร้างข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	๒๖
วิธีดำเนินการทดลอง.....	๒๖
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๒๗
๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการทดลอง.....	๒๘
๕ บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	๓๕
บรรณานุกรม.....	๔๔
ภาคผนวก.....	๔๘
ภาคผนวก ก กระบวนการทดสอบและค่าทางสถิติ.....	๔๘
ภาคผนวก ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	๕๔
ภาคผนวก ค คู่มือครู แบบเรียน และแบบฝึกหัดเสริมทักษะ.....	๖๖
บทคัดย่อปริญญาโท.....	๖๖๐

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

๑	แสดงคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	๑๘
๒	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	๒๕
๓	เปรียบเทียบความรู้พื้นฐานที่ได้จากคะแนนการทดสอบครั้งแรกของเด็กที่เรียนเก่งระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	๓๐
๔	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของเด็กที่เรียนเก่งระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	๓๑
๕	เปรียบเทียบความรู้พื้นฐานที่ได้จากคะแนนการทดสอบครั้งแรกของเด็กที่เรียนระดับปานกลาง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	๓๒
๖	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ ของเด็กที่เรียนระดับปานกลางระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	๓๓
๗	เปรียบเทียบความรู้พื้นฐานที่ได้จากคะแนนการทดสอบครั้งแรกของเด็กที่เรียนอ่อน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	๓๓
๘	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ ของเด็กที่เรียนอ่อนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	๓๔

๕	แสดงค่าคะแนนดิบและค่าคะแนน ที่ - ปกติที่ใช้แบ่งระดับความ สามารถของเด็ก.....	๔๔
๑๐	แสดงค่าคะแนนที่ได้จากการทดสอบครั้งแรกกับคะแนนทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	๕๐
๑๑	แสดงค่า P_H , P_L , p , r ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	๕๖

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ - เป็นเครื่องมือที่จะเสริมสร้างบุคคลในสังคมให้มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล ตลอดจนมีคุณธรรมและจริยธรรม แต่การจัดการศึกษาที่ผ่านมายังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังจะเห็นได้จากปัญหาและข้อบกพร่องทางการศึกษาที่เป็นอยู่ในขณะนี้

ความคืบหน้าของการศึกษาค้นคว้าการ นักเรียนตกซ้ำชั้นและออกกลางคันยังมีเป็นจำนวนมาก สมชัย วุฒิปริชา ได้ศึกษาสำรวจนักเรียนตกซ้ำชั้นในปีการศึกษา ๒๕๐๘ (สมชัย วุฒิปริชา ๒๕๑๒ : ๒๖) พบว่ามีนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นสอบตกซ้ำชั้นทั่วประเทศถึง ๙๓๓,๖๖๐ คน รุ่ง แก้วแดง ได้สำรวจจำนวนนักเรียนที่สอบตกซ้ำชั้นในปีการศึกษา ๒๕๑๐ (รุ่ง แก้วแดง ๒๕๑๓ : ๔๖) เพิ่มขึ้นเป็น ๙๓๖,๘๐๐ คน และกรมสามัญศึกษาได้สำรวจจำนวนนักเรียนที่สอบตกซ้ำชั้นในปีการศึกษา ๒๕๑๔ (กรมสามัญศึกษา ๒๕๑๕ : ๑๓๔) พบว่ามีถึง ๙๔๐,๘๘๕ คน แสดงให้เห็นว่าปริมาณนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นที่สอบตกซ้ำชั้นมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี ความสูญเสียที่รัฐบาลจะต้องใช้จ่ายไปเพื่อจัดการศึกษาสำหรับเด็กเหล่านี้ต้องเสียไปประมาณปีละ ๙๐๐ - ๖๐๐ ล้านบาท (อารี สัมพันธุ์ ๒๕๑๕ : ๑๐๒) สำหรับนักเรียนที่ออกกลางคัน กรมสามัญศึกษาได้ศึกษาผลการขยายการศึกษาภาคบังคับให้ถึง ๙ ปี ของจังหวัดสมุทรสงครามพบว่า จากกลุ่มตัวอย่างที่เข้าศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๓๘๙ คน มีจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๙ ภายใน ๙ ปี เพียง ๑๕๔ คน หรือ ๔๐ % ออกจากโรงเรียนไปโดยที่ยังไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๙ มีถึง ๑๕๒ คน หรือ ๓๙ % นอกนั้นยังมีตกค้างตามชั้นต่าง ๆ อีก ๖๔ คน หรือ ๑๘ % บ้างที่เรียนอีก

๒๓ คน หรือ ๖ % (กรมสามัญศึกษา ๒๕๑๔ : ๖๔)

ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ ผู้เรียนไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือไปพัฒนาคุณภาพของชีวิตให้ดีขึ้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากสิ่งที่เรียนรู้นั้นไม่สัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง เป็นสิ่งที่เพ้อฝัน และอยู่ห่างไกลจากสิ่งที่ผู้เรียนจะพบเห็น ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน ไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนไปประกอบอาชีพได้ และในที่สุดสิ่งที่เรียนไปก็จะถูกลืม จากการวิจัยสภาพการรู้หนังสือของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ของกระทรวงศึกษาธิการในปีการศึกษา ๒๕๑๒ พบว่า มีผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แต่ไม่มีความรู้ในการทำเลข อ่าน เขียน ถึงขั้นที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถึง ๓๓ % (กรมสามัญศึกษา ๒๕๑๒ : ๓๕)

ปัญหาลักษณะนี้มีสาเหตุใหญ่มาจากความไม่เหมาะสมของระบบโครงสร้างและเนื้อหาทั้งหมดของหลักสูตร กอ สวัสดิคพนิชย์ ได้กล่าวไว้ว่า " หลักสูตรของเราในปัจจุบัน ขาดความยืดหยุ่นและไม่มีความคล่องตัว เด็กต้องเรียนชั้นละปี ถ้าตกก็ต้องเรียนซ้ำซ้ำๆ เดิมต่อไป ระบบนี้ตายตัว กว่าจจะรู้ก็รู้ช้าก็กินเวลา ๑ ปีเต็ม (กอ สวัสดิคพนิชย์ ๒๕๑๒ : ๒)

แม้ว่า หลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ครอบคลุมกว้างขวาง โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน มีทักษะ ทศนคติที่พึงปรารถนา สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ แต่ในทางปฏิบัติครูจะเน้นเฉพาะความรู้และความจำจากตำราเรียนเท่านั้น ประยูร อามานาม ได้วิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู ประถมศึกษาและครูในสถาบันฝึกหัดครู เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการประถมศึกษา ครูเหล่านั้นมีความเห็นตรงกันว่า ความมุ่งหมายของการประถมศึกษานั้นควร เน้นความรู้พื้นฐานเป็นอันดับ ๑ ความรู้ในการแก้ปัญหาเป็นอันดับ ๒ ความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับ ๓ และ ๔ ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและชาติบ้านเมืองอยู่ในอันดับ ๖ และ ๗ ส่วนการเตรียมตัวในด้านอาชีพและงานภายในครอบครัวอยู่ในอันดับ ๑๐ และ ๑๑ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ๒๕๑๕ : ๑๑๖) คณะอนุกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรมีความ-

เห็นว่า " หลักสูตรกำหนดจุดมุ่งหมายไว้กว้างขวางมาก และหลายข้อเกินกำลังและความสามารถที่ครูจะปฏิบัติให้บรรลุผลได้ จุดมุ่งหมายเป็นสากลเกินไป ไม่เหมาะสมกับลักษณะบ้านเมืองและธรรมชาติของเด็กไทย ไม่สอดคล้องกับลำดับขั้นและวุฒิภาวะของเด็กอันมีอยู่ต่าง ๆ กัน หลักสูตรกำหนดเฉพาะความมุ่งหมาย อัตราเวลาเรียนและเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เท่านั้น ไม่ได้กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ การนำไปปฏิบัติจึงมีปัญหามาก বলนั้นปลายที่เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่กำหนดไว้เป็นความมุ่งหมายจึงห่างไกลกัน นอกจากนี้ความมุ่งหมายของหลักสูตรยังไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา และภาษาที่ใช้กันก็เป็นทฤษฎียากต่อการเข้าใจ และนำไปปฏิบัติ " (คณะอนุกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๑๙ : ๑๓ - ๑๕)

การกำหนดเนื้อหาวิชาในหลักสูตรเพียง ๖ วิชา ยังคับแคบเกินไปสำหรับความก้าวหน้าของโลก และพัฒนาการทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในปัจจุบัน นอกจากนี้สิ่งที่กำหนดให้เรียนยังเป็นการระบุประเภทไว้ไว้ว่า ไม่สามารถถ่ายโยงนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ สิปนัท เกตุทัต ได้กล่าวไว้ว่า " เนื้อหาวิชาและแบบเรียนในปัจจุบันล้าสมัย ไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การเรียนการสอนเน้นการท่องจำและการสอบเป็นหลัก ทำให้มีวัตถุประสงค์และเป็นอุปสรรคในการเรียนการสอน " (สิปนัท เกตุทัต ๒๕๑๔ : ๗)

เนื่องจากหลักสูตรกำหนดเนื้อหาวิชาไว้ไม่ชัดเจน และไม่ได้กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ ครูจึงหันมายึดตำราเรียนเป็นหลักในการสอน แต่ตำราเรียนและแบบฝึกหัดที่ผลิตออกมานั้น ขาดการทดลอง ตรวจสอบ วิเคราะห์ผลการใช้เพื่อให้ทราบข้อดีและข้อผิดพลาดที่จะต้องแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้จริง ทำให้แบบเรียนที่ผลิตออกมาใช้มีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร มีการสะกดการันต์และเสนอเนื้อหาที่ผิดพลาด การใช้ขนาดตัวอักษรที่ไม่เหมาะสมกับวัยและระดับความรู้ของเด็ก เนื้อหาไม่น่าสนใจ และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือแบบเรียนและแบบฝึกหัดที่ผลิตออกมาไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตามระดับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน เกิดทัศนคติ

ที่ไม่ดีต่อเนื้อหาวิชา แบบฝึกหัดในหนังสือแบบเรียนก็มักจะเน้นเฉพาะในด้านความรู้ ความจำ ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตลอดจนใช้วิจารณ์ฐานและเหตุผล

หลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันนี้มีเนื้อหาวิชาที่ไม่เอื้อต่อชีวิตจริง ภายในระบบของหลักสูตรขาดความสมบูรณ์ไม่มีการทบทวนทบทองก่อนที่จะนำมาใช้ ครูผู้สอนไม่สามารถนำมาเป็นแนวทางเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้ นอกจากนี้ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้รับการพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้งทำให้โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สิ่งที่กำหนดเป็นเนื้อหาวิชาในหลักสูตรบางอย่างกลายเป็นสิ่งที่ล้าสมัย การเพิ่มอย่างรวดเร็วของประชากรทำให้อาคารสถานที่เรียนและครูผู้สอนไม่เพียงพอ เนื่องจากการขาดแคลนงบประมาณ ผู้เรียนไม่สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ วิธีการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากนักการศึกษาได้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาแล้ว เช่น การใช้สื่อมวลชนมาให้ความรู้แก่ประชาชน การใช้เครื่องมือโสตทัศนวัสดุมาช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้รวดเร็ว และที่ละมาก ๆ เช่น การใช้ภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป สไลด์ เครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์ เครื่องฉายภาพทึบแสง การใช้แบบเรียนสำเร็จรูปและเครื่องช่วยสอน (Teaching Machine) มาให้การเรียนรู้เพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนการใช้เครื่องสมองกล (Computer) มาจัดรายการสอน ล้วนเป็นการแสวงหาแนวทางที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ แต่เครื่องมือและวิธีการดังกล่าวยังไม่สามารถนำมาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของไทยได้ทั่วถึง ทั้งนี้เพราะการขาดแคลนงบประมาณซึ่งต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก ขาดแคลนอาคารสถานที่และบุคลากรที่จะออกไปชี้แจงแนะนำ ขาดความกระตือรือร้นที่จะเปลี่ยนแปลงของตัวครูและผู้บริหาร ซึ่งยังข้องติดอยู่กับวิธีการและความเชื่อบางเดิม ๆ ว่าก็แล้ว ระบบบริหารที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการที่เคยกระทำมา ทำให้เกิดอุปสรรคต่อการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีไปปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

การศึกษาของไทยจึงพัฒนาไปอย่างล่าช้าในขณะนี้

เนื่องจากปัญหาที่เกิดจากความไม่เหมาะสมของระบบหลักสูตร ความล้าหลังและ
ผิดพลาดของตำราเรียน การขาดแคลนแบบเรียน เสริมทักษะและแบบฝึกหัดที่สอดคล้องกับ
ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูผู้สอน ขาดแนวทางปฏิบัติเพื่อปรับปรุงคุณภาพการสอน
ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าของ นวัตกรรมและเทคโนโลยีดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัย
เห็นว่าวิธีการหนึ่งที่น่าจะนำมาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาให้มี
ประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยไม่ต้องใช้งบประมาณมากนัก ไม่เป็นความรู้สึกรู้สึกหรือเกิดอคติต่อครู
ผู้ใช้ ไม่สร้างภาระให้แก่ฝ่ายบริหารและครูผู้สอน คือการนำวิธีระบบ (Systems
Approach) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและสร้างชุดการสอน
(Instructional Package) ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้นับเป็นเรื่องค่อนข้าง
ใหม่ในวงการศึกษไทย ยังมีใ้มีการทำการศึกษาอย่างจริงจังว่า การสร้างชุดการ
สอนโดยวิธีวิเคราะห์ระบบซึ่งประกอบด้วย

๑. เนื้อหาวิชามีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพท้องถิ่น
๒. เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน แบบเรียน และ
แบบฝึกหัดเสริมทักษะผ่านการทดสอบและปรับปรุงแล้วตามวิธีวิเคราะห์ระบบ
๓. ขาอย่างในระบบถูกสร้างขึ้นแบบเกื้อกูลซึ่งกันและกันเป็นแบบบูรณาการ

จะมีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนเพียงใด ทั้งนี้เพื่อเป็นการแสวงหา
แนวทางปฏิรูประบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้นกว่าที่เคยเป็นอยู่ในขณะนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอน
วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหา
ท้องถิ่น กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติของครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. การศึกษาครั้งนี้จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับท้องถิ่น ได้เห็นแนวทางและเกิดความมั่นใจที่จะปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนด้วยการใช้ชุดการสอนที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่น
๒. การศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาในด้านการปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียน เพื่อให้สามารถสนองความต้องการของตนเองและสังคม
๓. เป็นแนวทางให้ครูได้ศึกษาวิธีการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการเรียนการสอน ซึ่งเป็นวิธีการเลือกและใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ฉลาดและคุ้มค่า

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองสร้างและใช้ชุดการสอน วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ประจำภาคเรียนที่ ๒
๒. การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาสภาพท้องถิ่น รวบรวมปัญหาข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนการทดลองใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นในท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี

สมมุติฐานของการค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาในท้องถิ่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนและใช้วัสดุประกอบการสอนตามปกติ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ประสิทธิภาพ หมายถึง คะแนนของเด็กที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดการสอน หมายถึง เครื่องมือทางการสอนที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบ

เพื่อใช้ในการทดลอง ซึ่งประกอบไปด้วยคู่มือครู แบบฝึกหัด แบบฝึกอ่านเสริมทักษะ เนื้อหาวิชาละเอียดสำหรับครู สื่อการสอน และแบบทดสอบ

ปัญหาชนบท หมายถึงปัญหาที่เกี่ยวกับการปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา สาธารณสุข อาชีพ ประเพณี และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนที่อยู่นอกเมือง

วิธีวิเคราะห์ระบบ หมายถึงขบวนการทำงานอย่างมีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกัน ทุกลำดับขั้นตอนสามารถตรวจสอบวิเคราะห์ผลได้ เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข ขจัดข้อบกพร่อง จนเป็นที่พอใจก่อนที่จะนำไปใช้

การสอนแบบปกติ หมายถึงการสอนตามธรรมดาที่ครูทั่วไปใช้สอนเป็นประจำวัน โดยอาศัยหลักสูตร แบบเรียน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีประมวลการสอน เป็นคู่มือครู และได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ตามปกติ

บทที่ ๒

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก. การวิจัยเกี่ยวกับระบบและคุณค่าของระบบ

— ปัจจุบันวิธีระบบได้ถูกนำมาใช้ในวงการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งในทางอุตสาหกรรม ธุรกิจ การบริหารงาน และทางด้านการศึกษานักการศึกษาได้นำวิธีระบบมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน การจัดระบบบริหาร ตลอดจนสนับสนุนการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เคนเนดี และฮัมฟรีย์ (Kenedy, Thomas G. and Humphrey, Robert A. 1971 : ได้กล่าวไว้ว่า " ครูในอนาคตจะต้องเตรียมตัวที่รับมือกับปัญหาทางการศึกษาใหม่ ๆ 365) ซึ่งครูจะต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับวิชาอาชีพและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้าช่วย แทนการแก้ปัญหาแบบเดิมที่เคยปฏิบัติมา วิธีทางหนึ่งที่จะนำเข้ามาแก้ไขปัญหานั้นที่หนักหน่วงทางการศึกษาในปัจจุบันนี้ก็คือ การนำวิธีระบบมาใช้ "

เหตุที่นักศึกษานำเอาวิธีระบบมาปรับปรุง และแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาก็เพราะว่า วิธีระบบเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่กำหนดขั้นตอนการทำงานไว้อย่างมีระเบียบแบบแผน และมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานนั้นบรรลุเป้าหมายประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้ปฏิบัติสามารถตรวจสอบและวิเคราะห์หาข้อบกพร่องในแต่ละขั้นได้โดยละเอียด เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไขขบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อีส์เซเล เจมส์-อี (Eisele James E. 1973 : 9) ได้กล่าวถึงลักษณะของระบบไว้ว่า ต้องประกอบด้วยคุณลักษณะต่อไปนี้

๑. กิจกรรมทุกอย่างที่อยู่ในระบบต้องมีบูรณาการ
๒. ส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในระบบจะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

๓. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในส่วนหนึ่งส่วนใดของระบบย่อมส่งผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ของระบบด้วย

๔. ทัพสัณการะ (Input) ที่ป้อนเข้าสู่ระบบจะต้องมีการตรวจสอบและประเมินผลก่อน มิฉะนั้นอาจจะส่งผลกระทบต่อหรือเกิดผลเสียต่อการดำเนินงานของระบบ

๕. ผลผลิต (Output) ของระบบจะต้องมีการประเมินผลเพื่อเป็นหลักประกันว่าการดำเนินงานของระบบบรรลุเป้าประสงค์หรือไม่เพียงใด

๖. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ของระบบเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพของระบบให้สามารถดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เกอร์ลาซ และเอลี (Gerlach S. and Ely Donald P. 1971 : 13)
ได้จัดระบบการสอนซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญดังต่อไปนี้

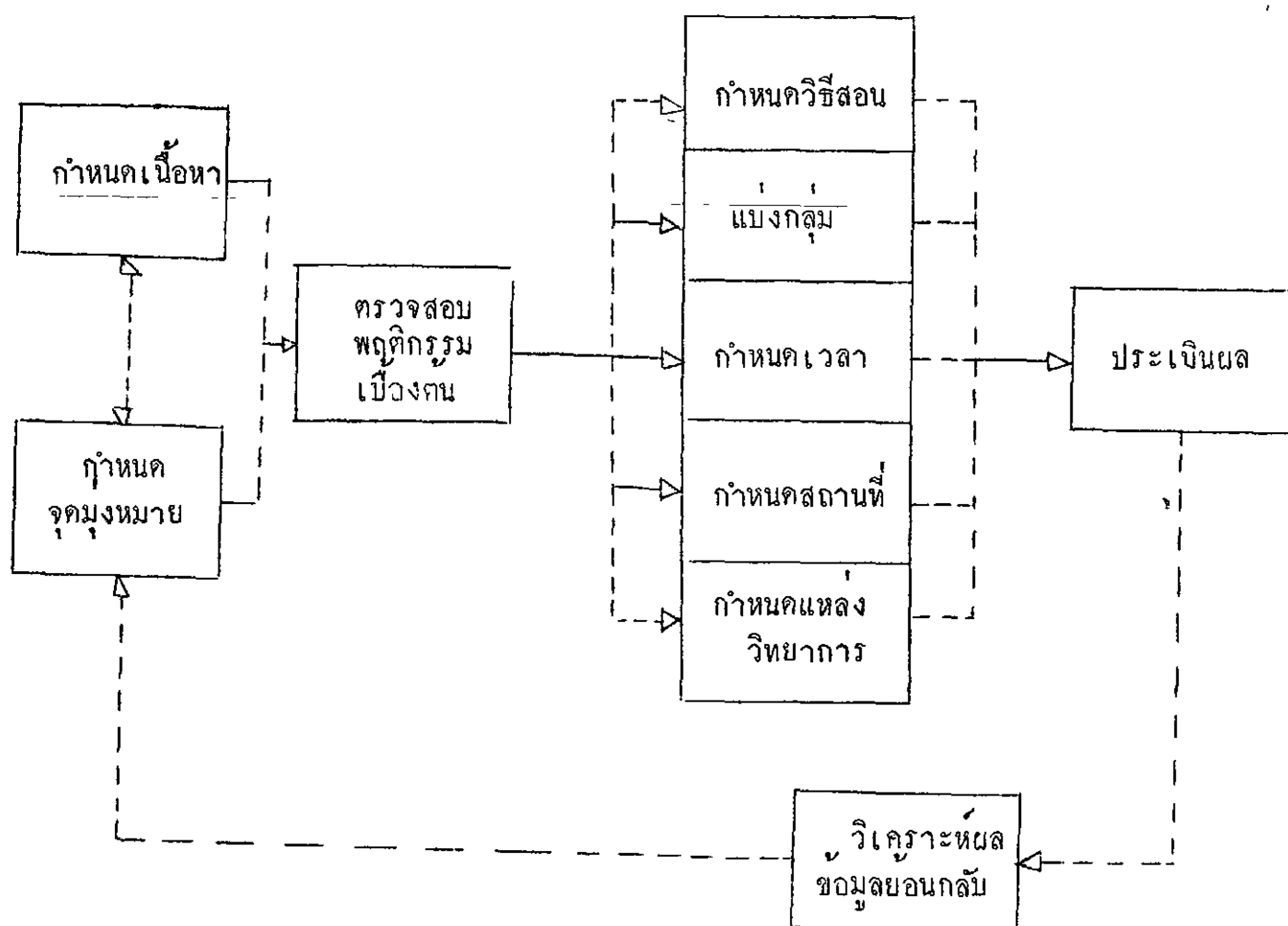
๑. การกำหนดเนื้อหาที่จะสอน (Specification of Content)
๒. กำหนดจุดมุ่งหมาย (Specification of Objectives)
๓. การตรวจสอบพฤติกรรมและความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

(Assessment of Entering behavior)

๔. กำหนดยุทธศาสตร์การสอน (Determination of Strategy)
๕. จัดกลุ่มผู้เรียน (Organization of Group)
๖. จัดเวลาเรียน (Allocation of time)
๗. กำหนดสถานที่เรียน (Allocation of space)
๘. การเลือกแหล่งวิทยาการ (Selection of Resources)
๙. การประเมินผลการสอน (Evaluation of Performance)
๑๐. การวิเคราะห์ผลจากข้อมูลย้อนกลับ (Analysis of Feedback)

เมื่อนำองค์ประกอบทั้ง ๑๐ ประการนี้มาแสดงความสัมพันธ์กันในรูประบบจะมีโครงสร้าง

ของระบบการสอนดังนี้

เคมาเลตติน (Kemalettin , Akalin. 1974 : 3683)

ได้นำวิธีระบบไปใช้แก้ปัญหาการสับเปลี่ยนโยกย้ายครูระดับมัธยมในประเทศตุรกี ซึ่งประสบปัญหาการขาดแคลนครูเป็นอย่างมาก จากการใช้วิธีระบบ พบว่าการแก้ปัญหาจะต้องดำเนินงานเป็นขั้นตอน ๓ ระดับคือ

๑. ต้องเปลี่ยนแนวความคิดแบบอนุรักษ์นิยมของผู้บริหารแบบเดิม และสร้างระบบบริหารขึ้นมาใหม่

๒. กำหนดระบบใหม่ที่สามารถสนองความต้องการที่แท้จริง เพราะว่าระบบการศึกษาเป็นระบบที่กว้างขวางและซับซ้อน การให้กระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่

บริหารตลอดจนให้ชาวสารต่าง ๆ ย่อมกระทำไต่ไม่ทั่วถึง

๓. ระบบการสับเปลี่ยนโยกย้ายครู ควรจะต้องมีการฝึกอบรมครู เพื่อให้ครูสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสังคมใหม่ ๆ ได้

เคเนดี และฮัมฟรี (Kenedy Thomas G. and Humphrey Robert A. : 1971 : 365) ได้วิจัยถึงการนำวิธีระบบไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักเรียนฝึกสอนที่มีต่อการเลือกวิธีสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งปรากฏว่า การนำวิธีระบบไปใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักเรียนฝึกสอนได้ช่วยให้นักเรียนฝึกสอนต้องการที่จะค้นคว้าและศึกษาวิธีสอนด้วยตนเองยิ่งกว่าต้องการรับการนิเทศการสอนจากครู

คอมส์ (Combs, Barbara Joan 1975 : 4975 A) ได้ทดลองใช้วิธีระบบเพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาสุขศาสตร์ในมหาวิทยาลัยโดยได้ทำการศึกษาข้อเท็จจริงก่อนดำเนินการดังนี้

๑. ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทั้งอดีตและปัจจุบัน
๒. ศึกษาการสร้างจุดมุ่งหมายของการสอน อุปกรณ์และกระบวนการวัดผล
๓. ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ระบบที่จะนำมาใช้ในการสอน การสร้างบทเรียน การวางแผนการสอน

หลังจากทำการสอนตามกระบวนการวิธีระบบแล้วปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ของนิสิตดีกว่าภาคการศึกษาที่ผ่านมา ทั้งยังเป็นแนวทางในการสร้างและใช้อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ได้อย่างดี ดังสรุปจากผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ระบบช่วยในการปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี
๒. การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนสามารถนำมาประกอบการปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ได้

๓. การวิเคราะห์แต่ละองค์ประกอบมีส่วนช่วยในการสร้างหลักการ
สอนให้เหมาะสมกับแต่ละสภาพของผู้เรียน

ผู้วิจัยให้ทัศนะว่า วิธีระบบเป็นวิธีที่ดีที่สุดในวิธีหนึ่ง ที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาการ
เรียนการสอน

สำหรับการวิจัยเรื่องวิธีระบบและการวิเคราะห์ระบบในประเทศไทยยังไม่ปรากฏ
มีเพียงการใช้สื่อประสมอย่างมีแบบแผน ซึ่งประภาศรี วัฒนพันธ์ ได้วิจัยเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนโดยใช้สื่อประสมอย่างมีแบบแผน และการใช้สื่อประสมอย่างอิสระ
ในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา ๒๕๑๔ พบว่า

๑. การสอนโดยใช้สื่อประสมอย่างมีแบบแผนเป็นอุปกรณ์ประกอบการ
สอนทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนดีกว่าการสอนโดยใช้สื่อประสมอย่างอิสระที่ระดับความเชื่อ
มั่น .๐๕

๒. การเรียนโดยใช้สื่อประสมอย่างอิสระประกอบการสอนทำให้ผู้
เรียนมีผลการเรียนดีกว่าการสอนโดยวิธีธรรมดาที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕

๓. การเรียนโดยใช้สื่อประสมอย่างมีแบบแผนประกอบการสอน ทำ
ให้ผู้เรียนมีผลการเรียนดีกว่าการสอนโดยวิธีธรรมดาที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑

(ประภาศรี วัฒนพันธ์ ๒๕๑๔ : ๒๗ - ๒๘)

ข. การวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของชุดการสอน

บรอเลย์ (Brawley Oletha, 1975 : 4280)

ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบสื่อประสม (Multimedia Instructional Module) เพื่อใช้สอนเรื่องการบอกเวลาสำหรับเด็กเรียนช้า ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอน ๑๒ ชุด ใช้สอนเป็นเวลา ๑๕ วัน ผลการวิเคราะห์การใช้ชุดการสอนระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ และผลจากการวิเคราะห์พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านไอคิว (I Q) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๔ ตัวแปรจาก ๑๑ ตัวแปร

ค. การวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนและสื่อการสอนวิชาภาษาไทย

การวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนและสื่อการสอนภาษาไทยมีอยู่มากมาย แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดวิจัยเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนวิชาภาษาไทยเลย ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ ส่วนหนึ่งจะมีแบบ รียน และแบบฝึกหัดเสริมทักษะประกอบอยู่ด้วย การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีอยู่บ้างคือ

พูนพงษ์ งามเกษม (พูนพงษ์ งามเกษม ๒๕๑๔ : ๒๔ - ๒๗) ได้วิจัยเกี่ยวกับการทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะทางการอ่านโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะที่มีเนื้อหาตรงกับความสนใจ และสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งฝึกฝนให้คิดเชิงวิจารณ์สร้างสรรค์ในขณะที่อ่านอยู่เสมอ จะมีความสามารถในการอ่านดีขึ้น) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้แสดงความเห็นเสนอแนะไว้ว่า ควรปรับปรุงหลักสูตรระดับประถมศึกษาตอนต้นเสียใหม่ โดยเฉพาะการสอนภาษาไทย สภาพสังคมแต่ละท้องถิ่นนั้นแตกต่างกัน นักเรียนควรได้เรียนสิ่งที่แตกต่างกันบ้าง โดยเฉพาะการอ่าน แบบเรียนภาษาไทยไม่ควรเหมือนกันทั่วประเทศ

แต่ควรจัดให้เหมาะสมตามสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนในแต่ละท้องถิ่น แบบเรียนควรให้สัมพันธ์และเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของผู้เรียน ผู้วิจัยเสนอให้มีหลักสูตรในแต่ละภาคแตกต่างกัน พร้อมกับแบบเรียนแต่ละแห่งควรสร้างขึ้นโดยสำรวจจากความสนใจ ความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน โดยเฉพาะหนังสืออ่านประกอบในการฝึกทักษะ การอ่านควรกำหนดให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น "

เขาวมาลัย สุขอุดม (เขาวมาลัย สุขอุดม ๒๕๑๔ : ๒๖-๒๗) ได้ทำการทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๘ โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ กับการสอนแบบเดิม ได้สำรวจความสนใจในการอ่านและคำศัพท์ในหนังสือแบบเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลอง นำมาสร้างเป็นแบบฝึกหัดเสริมทักษะการอ่านรวมทั้งสิ้น ๓๐ แบบฝึกหัด โดย ศึกษาระจำชั้นเป็นผู้ทดลองใช้สอน ก่อนทำการทดลองได้ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ทั้งสองกลุ่ม เมื่อสอนจบแล้วทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ทำการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะมีพัฒนาการทางความสามารถในการอ่านแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มที่สอนแบบธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับความเชื่อมั่น .๐๕

นอกจาก การวิจัยเกี่ยวกับแบบเรียนและแบบฝึกหัดเสริมทักษะแล้ว การวิจัยของทวีศักดิ์ ญาประทีป เป็นเรื่องยืนยันว่า ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของครูที่สอนวิชาภาษาไทยได้อย่างแท้จริง เนื่องจากว่าได้จัดสิ่งทีครูต้องการไว้อย่างพร้อมมูล มีความสัมพันธ์ และเอื้ออำนวยต่อกันเป็นแบบบูรณาการ ทวีศักดิ์ ญาประทีป (ทวีศักดิ์ ญาประทีป ๒๕๑๔ : ๔๕) ได้ศึกษาการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี พบว่าครูมีปัญหและความต้องการในสิ่งต่อไปนี้มากที่สุด

๑. คู่มือเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย
๒. แบบฝึกหัดสำหรับฝึกทักษะ
๓. หนังสืออ่านประกอบความรู้ของครูและนักเรียน

จากผลการศึกษาและวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ได้แสดงให้เห็นคุณค่าของวิธีระบบการนำวิธีระบบมาแก้ปัญหาทางการศึกษา และแนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนภาษาไทยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากจะนำวิธีระบบเข้ามาพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในรูปของการสร้างชุดการสอนตามวิธีวิเคราะห์ระบบ ปรับปรุงเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น รวมทั้งการจัดสื่อการสอน และลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กันทั้งระบบ ย่อมจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้มากขึ้น รวดเร็วขึ้น และเกิดความสะดวกสบายในการเรียนการสอน

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอนที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่นในชนบทภาคกลาง ซึ่งทำเป็นคณะ มีผู้ร่วมดำเนินงาน ๖ คน แบ่งการวิจัยออกเป็นระดับชั้น และรายวิชาดังต่อไปนี้

๑. นายไพศาล สมกิจศิริ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ วิชาสังคมศึกษา
๒. นายสาโรจน์ แสงยัง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ วิชาภาษาไทย
๓. นายประหยด จีรวรพงศ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ วิชาวิทยาศาสตร์เบื้องต้น
๔. นายณรงค์ สมพงษ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ วิชาสังคมศึกษา
๕. นายบุญเรือง ทะไธย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ วิชาวิทยาศาสตร์
๖. นายไพฑูรย์ เปานิล ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ วิชาภาษาไทย

การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

การทดลองครั้งนี้กระทำกับนักเรียน ๒ กลุ่มในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ในท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ของโรงเรียนวัดวังขนายทายิการาม อ. ท่าวาง จ. กาญจนบุรี จำนวน ๓๕ คน

กลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ของโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีสุขาราม อ. ท่าวาง จ. กาญจนบุรี จำนวน ๓๕ คน

เพื่อป้องกันความลำเอียงระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง การเลือกโรงเรียนเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ร่วมพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนร่วมกับคณะศึกษานิเทศก์ จังหวัดกาญจนบุรี โดยถือหลักดังนี้

๑. สถานที่ตั้งโรงเรียนทั้งสองอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองพอ ๆ กัน มีสภาพการคมนาคมที่ใกล้เคียงกัน คืออยู่ริมถนนใหญ่ ลักษณะชุมชน ความเป็นอยู่ สภาพบ้านเรือน จำนวนครอบครัวข้างก็คล้ายคลึงกัน คือต่างก็เป็นโรงเรียนที่อยู่ติดวัด ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ไถนา

๒. ขนาดของโรงเรียนทั้งสองใกล้เคียงกัน คือเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนประมาณ ๔๐๐ คน มีครูสอนครบทุกชั้น แต่ละชั้นเรียนมีนักเรียนประมาณ ๓๐ - ๔๕ คน

๓. ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการสอนพอ ๆ กัน คือกลุ่มทดลองมีวุฒิ ป.กศ.สูง กลุ่มควบคุมมีวุฒิ พม. สถิติจำนวนนักเรียนที่ครูผู้สอนทั้ง ๒ สอน สอนปลายปีได้จำนวนใกล้เคียงกัน

๔. เป็นโรงเรียนที่ครูใหญ่ ครูช่วย มีความกระตือรือร้นในการให้การศึกษาแก่เด็กพอ ๆ กัน ทั้งนี้โดยการเปรียบเทียบสถิติการเรียนและการสอบได้คะแนนของนักเรียนทั้งสองโรงเรียน การสอบถามจากศึกษานิเทศก์ และการสังเกตสัมภาษณ์ของผู้วิจัยเอง

๕. เป็นโรงเรียนที่ได้รับการนิเทศการศึกษา และได้รับอุปกรณ์การสอนจากทางราชการในอัตราที่ใกล้เคียงกัน

การแบ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้ข้อทดสอบมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ วิชาภาษาไทย เป็นเครื่องมือโดยยึดค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ทั้งสองกลุ่มให้เท่ากัน หรือใกล้เคียงกันที่สุด การปรับค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ให้เท่ากันพิจารณาจากการคัดเลือกนักเรียนที่สอบได้คะแนนใกล้เคียงกันหรือเท่ากันมาแบ่งกลุ่ม โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มมีนักเรียน ๓๕ คน แล้วจึงจับฉลากแบ่งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ตาราง ๑ แสดงคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและคะแนน
ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	S	t - test
กลุ่มทดลอง	๓๕	๕๖.๘๑	๘.๑๓	.๐๕
กลุ่มควบคุม	๓๕	๕๖.๗๔	๗.๕๒	

จากตาราง ๑ แสดงให้เห็นว่า ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถ
ใกล้เคียงกัน คือมีค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน และจาก
การทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t - test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ แสดงว่าทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความสามารถพอ ๆ กัน

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเนื้อหาจากหลักสูตรระดับประถมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๐๓
ควบกับประมวลการสอนซึ่งหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดกาญจนบุรีร่วมกันจัดทำขึ้น แล้วจึงเลือก
เนื้อหาวิชาภาษาไทยตามที่ประมวลการสอนกำหนดให้สอนในสัปดาห์ที่ ๑๕ ถึงสัปดาห์ที่ ๑๘
ระดับชั้นประถมศึกษา ๔ นำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพ
ชีวิตและสังคมที่จะนำไปใช้จริง ๆ ดังจะได้กล่าวอย่างละเอียดในเรื่องเครื่องมือที่ใช้ใน
การทดลอง เนื้อหาที่กำหนดให้เรียนซึ่งได้ผ่านการวิเคราะห์และปรับปรุงแล้วมีดังนี้

วรรณคดี	เรื่อง	- ทิมาวุธกุमार, - ลูกน้อยหอยสังข์,
		- หึงหมายกับบุตร
หลักภาษา	"	- คำราชาศัพท์จากเรื่องที่อ่าน
		- คำ " หร " ที่ออกเสียงเหมือน " ฮ "
		- การใช้คำ บรรจบ และ รร "

- การใช้สระ ไ และ ใ
- การออกเสียงควบกล้ำ

การใช้ภาษา

- จดหมายถึงพี่ จดหมายลงทะเลเบียน
- การส่งโทรเลข
- การส่งชนาณัติ
- การอ่านออกเสียงและอ่านในใจจากเรื่องที่กำหนดให้
- การฟัง - พูด - อ่าน อย่างใช้วิจารณญาณ
- มารยาทในการฟัง และพูด
- การเขียนเรียงความและขอความ
- สุภาษิต คำพังเพยที่มีเสียงคล้องจองกัน
- การอ่านเก็บใจความสำคัญ

ระยะเวลาในการทดลอง

หลังจากที่ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือซึ่งผ่านการทดลองใช้ (Tryout) ทั้งรายบุคคล รายกลุ่มเล็ก และห้องเรียนจริงแล้ว ได้นำเครื่องมือซึ่งประกอบด้วย คู่มือครู ๒ ชุด ชุดการสอนซึ่งบรรจุเป็นซอง (Packages) ในแต่ละของ ประกอบด้วยแบบเรียนและแบบฝึกหัดเสริมทักษะ ๕๐ ชุด อุปกรณ์การสอนที่ใช้สอนใน ชั่วโมงนั้น ๑ ชุด ใบประเมินผลการสอน ๑ ใบ ในแต่ละของจะใช้เวลาในการสอน ๕๐ นาที ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนทั้งสิ้น ๒๔ ชุด หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับประถมต้นกำหนดให้สอนวิชาภาษาไทยสัปดาห์ละ ๙ ชั่วโมง จึงใช้เวลาในการสอน ๔ สัปดาห์ หรือ ๑ เดือน โดยได้นำเครื่องมือไปให้โรงเรียนในกลุ่มทดลอง ใช้สอนเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๔ และโรงเรียนได้เริ่มใช้สอนในวันจันทร์ที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๑๔

สำหรับกลุ่มควบคุมผู้วิจัยได้อธิบายจุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน และขอความร่วมมือให้สอนในเนื้อหาตามที่ผู้วิจัยกำหนดให้ โดยเริ่มดำเนินการสอนในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๔ เช่นเดียวกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ของกลุ่มทดลองประกอบด้วย

๑. คู่มือครู เป็นคำอธิบายแนะแนวทางการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งเนื้อหาความรู้เพิ่มเติมที่ครูจำเป็นต้องทราบเพื่อให้สามารถดำเนินการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือครูมี ๒ ชุด เพื่อให้ครูเก็บไว้ในห้องเรียน ๑ ชุด และนำติดตัวไปเตรียมการสอนที่บ้านได้อีก ๑ ชุด คู่มือครูจะประกอบไปด้วย

- ๑.๑ กำหนดชั่วโมง และสัปดาห์ที่ใช้สอน
- ๑.๒ กำหนดหัวข้อเรื่องและสิ่งที่จะสอนในชั่วโมงนั้น
- ๑.๓ กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- ๑.๔ กำหนดรายชื่ออุปกรณ์การสอนที่ได้จัดไว้ให้ และที่ครูจะต้องเตรียมไว้อย่างละเอียด
- ๑.๕ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
- ๑.๖ เนื้อเรื่องโดยละเอียดที่ครูจะต้องสอน
- ๑.๗ เนื้อเรื่องในแบบเรียนเสริมทักษะที่ครูจะต้องใช้
- ๑.๘ แบบฝึกหัดเสริมทักษะพร้อมทั้งเฉลยที่จะให้นักเรียนได้ทำหลังจากเรียนบทเรียนจบแล้ว

๒. แบบเรียนเสริมทักษะ เป็นเนื้อหาพิเศษที่ผู้วิจัยรวบรวมขึ้นจากหนังสือหรือเอกสารที่น่าสนใจ รวมทั้งการแต่งขึ้นเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ทางภาษากว้างขวางขึ้น และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น เช่น การแนะนำสถานที่สวยงามในท้องถิ่น การปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ การนำความเชื่อเก่า ๆ มาถกวิจารณ์หาเหตุผล แบบเรียนเสริมทักษะมักจะมีสอดแทรกอยู่

เกือบทุกบทเรียน ผู้วิจัยได้จัดทำใส่ของไว้รวมอยู่ในชุดการสอน แต่ละเรื่องจะมีอยู่ ๕๐ ชุด เพื่อให้นักเรียนได้อ่านครบทุกคน ผู้เรียนสามารถนำไปเรียนด้วยตนเอง นอกเวลาเรียนก็ได้ ในแต่ละเรื่องจะมีแบบฝึกหัดทดสอบความเข้าใจกำกับอยู่เสมอ และมีเฉลยคำตอบอยู่ทุกแบบฝึกหัด เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตัวเอง รู้ความก้าวหน้าในการเรียนของตนอยู่เสมอ และลดปัญหาการทวงงานของครูลง

๓. แบบฝึกหัดเสริมทักษะ จะมีสอดแทรกอยู่ทุกชั่วโมงที่เรียน เพื่อจะได้ ประเมินผลการสอนได้ถูกต้องว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่เรียนมากน้อยเพียงใด แบบฝึกหัดเสริมทักษะในแต่ละชั่วโมงอาจจะมี ๑, ๒, ๓ หรือ ๔ แบบฝึกหัด โดยเรียงลำดับตามความยากง่าย เพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ทุกแบบฝึกหัดจะมีเฉลยคำตอบไว้เช่นเดียวกัน

๔. วัสดุการสอน ประกอบด้วยรูปภาพ ของจริง บัตรคำ และหุ่นจำลอง ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ประกอบการสอนได้ทันที

เครื่องมือดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบ คือ เมื่อ ยกร่างต้นฉบับเสร็จแล้วได้นำไปทดลองใช้เป็นรายบุคคล (Individual Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดคานสาโรง ต. สาโรงเหนือ อ. เมือง จ. สมุทรปราการ หลังจากได้ปรับปรุงและแก้ไขข้อผิดพลาดแล้ว ได้นำไปทดลองเป็น กลุ่มย่อย (Small Group) และห้องเรียนจริง ที่โรงเรียนบ้านนาขวาง อ. น้ำปาก จ. อุดรดิตถ์ โรงเรียนที่เลือกมาทดลองเครื่องมือนี้ได้คำนึงถึงลักษณะ ของโรงเรียน สภาพแวดล้อม ที่คล้ายคลึงกับโรงเรียนชนบทในเขตจังหวัดกาญจนบุรี

ของกลุ่มควบคุมประกอบด้วย

๑. ครูผู้สอน ได้แก่โครงการสอน และหนังสือคู่มือการสอนที่ทางจังหวัด หรือ รักษาคาเป็นผู้จัดทำแจก หรือจำหน่ายให้แก่ครู

๒. แบบเรียน ซึ่งทางกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้กำหนดให้ใช้เรียน

๓. สื่อการสอน ได้แก่ บัตรคำ รูปภาพ หุ่นจำลอง กระเป๋าน้ำ
ของจริงซึ่งทางโรงเรียนหรือครูสอนเป็นผู้จัดหา มา หรือได้รับแจกจากหน่วยงานทาง
ราชการ

๔. แบบฝึกหัด ซึ่งอยู่ท้ายบทเรียน หรือหนังสือแบบฝึกหัดที่ทางร้านค้าจัด
จำหน่าย

การสร้างเครื่องมือ

๑. การสร้างชุดการสอน ผู้วิจัยและคณะได้ดำเนินการศึกษาข้อเท็จจริงและ
หลักการเบื้องต้น โดยได้จัดสัมมนาที่วิทยาลัยครูนครปฐมเป็นเวลา ๑ เดือน คือ
ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๑๔ เนื้อหาสาระที่ดำเนินการ
สัมมนาประกอบด้วย

๑.๑ ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรระดับประถมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช ๒๕๐๓ เกี่ยวกับ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ และอัตราเวลาเรียนและ
ได้ศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรใหม่ควบคู่กันไปด้วย

๑.๒ ศึกษาวิธีวิเคราะห์ระบบ จากคณาจารย์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

๑.๓ ศึกษาวิธีการเขียนสัปดาห์และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมจาก
คณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

๑.๔ ศึกษาสภาพท้องถิ่นและปัญหาการเรียนการสอนจากโรงเรียน
ในชนบท

๑.๕ สร้างแบบทดสอบ และแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการตาม

๒. ศึกษาสภาพปัญหาชนบทภาคกลาง

คณะผู้ดำเนินการวิจัยได้เลือกเอาจังหวัดกาญจนบุรีเป็นตัวแทนชนบทภาคกลาง หลังจากได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาวิชา และสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนชนบทจังหวัดนครปฐมแล้ว คณะผู้วิจัยได้ร่วมกันสร้างแบบสอบถามและแบบทดสอบความรู้พื้นฐานเพื่อนำไปใช้ศึกษาสภาพท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี โดยได้เลือกเอาท้องที่ ต. เขาน้ำตก อ. ไทรโยค จ. กาญจนบุรี เป็นตัวแทน คณะผู้วิจัยและคณะศึกษานิเทศก์ได้ออกศึกษาสภาพท้องถิ่น ทดสอบความรู้พื้นฐานวิชาภาษาไทยของผู้ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ สังเกตสภาพความเป็นอยู่ สัมภาษณ์ปัญหาและความต้องการ และได้นำปัญหานั้นมาร่วมประชุมปรึกษารื้อกับคณะครู กรรมการหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่ขงทางราชการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทางราชการได้ทราบปัญหาและร่วมมือกันหาทางแก้ไข คณะผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการศึกษาปัญหามชนบทรวมทั้งสิ้นเป็นเวลา ๕ วัน คือตั้งแต่วันที่ ๒๒ - ๒๖ เมษายน ๒๕๑๔ สรุปปัญหาที่สำคัญได้ดังนี้

๒.๑ ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ประชาชนไม่รู้จักการรักษาความสะอาดของร่างกาย สถานที่อยู่อาศัย อาหาร ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บได้ง่าย ไม่มีการสุขาภิบาลเช่น ส้วม น้ำดื่ม น้ำใช้สกปรก ไม่รู้จักการไชยา ทำให้ไชยาอย่างผิด ๆ จากการสังเกตและสัมภาษณ์ประชาชนส่วนมากจะติดยาแก้ปวดแก้ไ้ ไม่รู้จักระมัดระวังเมื่อไชยาปราบศัตรูพืช ทำให้เกิดอันตรายได้ง่าย ขาดความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ทางราชการเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย ประชาชนจึงหันไปพึ่งการรักษาโรคจากหมอชาวบ้าน หรือตามวิธีไสยศาสตร์

๒.๒ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ประชาชนขาดแหล่งเงินทุน ขาดเครื่องมือจักรกลเพื่อการเกษตร ขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและการรวมหุ้นสหกรณ์ ทำให้ถูกกดราคาพืชผลการเกษตร ผลผลิตตกต่ำเพราะถูกศัตรูพืชรบกวน ประชาชนส่วนใหญ่จึงตกอยู่ในสภาพที่ยากจน มีหนี้สินล้นพ้นตัว ทำให้หมกมุ่นใจในการประกอบอาชีพ มีการละทิ้งท้องถิ่น และโยกย้ายภูมิลำเนาเสมอ ปัญหาการว่างงานเป็นปัญหาใหญ่ในชนบทแถบนี้

๒.๓ ปัญหาค้นสังคม ประชาชนไม่รู้จักหน่วยงานราชการที่จะเข้าไปติดต่อขอความช่วยเหลือ ขาดความสัมพันธ์และเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่ทางราชการ ประชาชนไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มักจะใช้เวลาไปในการเล่นการพนัน นอกจากนี้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีน้อย เพราะพ่อบ้านมักไปทำงานที่อื่น

๒.๔ ปัญหาด้านการศึกษา จากการสำรวจพบว่า เด็กต้องเดินทางไปโรงเรียนเป็นระยะทางไกล ๒ - ๓ กิโลเมตรยังมีอีกมาก อาคารเรียนไม่สมบูรณ์ เช่น ไม่มีฝา ขาดโต๊ะ ม้านั่ง เด็กไม่มีหนังสือแบบเรียน และอุปกรณ์การเรียน มีครูไม่ครบชั้น ครูไม่มีความกระตือรือร้นในการสอนเพราะขาดความรู้และแรงจูงใจอื่น ๆ ไม่มีสื่อการสอนอื่นใดใช้เลยนอกจาก ขอลด กระดานดำ และหนังสือแบบเรียน ประชาชนส่วนใหญ่จากการสอบถาม และสัมภาษณ์ ทราบว่าไม่อยากให้ลูก - หลานได้เรียนในระดับสูงขึ้น เพราะขาดแรงงาน ไม่มีทุนทรัพย์ใช้จ่าย และเรียนแล้วเอามาใช้ประโยชน์ในการทำมาหากินได้น้อย

๓. การสร้างชุดการสอน

การสร้างชุดการสอนได้ดำเนินการตามวิธีวิเคราะห์ระบบซึ่งมีลำดับการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

๓.๑ ขั้นเตรียมงานด้านวิชาการ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรระดับประถมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๐๓ และแนวโน้มของหลักสูตรใหม่ สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัญหาชนบท สร้างแบบทดสอบความรู้พื้นฐาน กำหนดเนื้อเรื่องที่จะสร้างชุดการสอน

๓.๒ ขั้นดำเนินการด้านวิชาการ ได้ออกไปศึกษาและสำรวจปัญหาในท้องถิ่นชนบท เพื่อรวบรวมข้อมูลมาสร้างและปรับปรุงเนื้อหาบทเรียน ศึกษาตำราและเอกสารการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย

๓.๓ ขั้นวางแผนการผลิต ได้เรียบเรียงลำดับเนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโครงการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดกาญจนบุรี สัปดาห์ที่ ๑๕ - สัปดาห์ที่ ๑๘ และได้เพิ่มเติมหัวข้อเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันลงไป กำหนดหัวข้อที่จะเสนอในคู่มือครู กำหนดสื่อการสอนที่จะใช้

๓.๔ ขั้นดำเนินการผลิต ผู้วิจัยได้เขียนคู่มือครูในแต่ละชั่วโมงโดยกำหนดชั่วโมงและสัปดาห์ที่สอน หัวข้อเรื่องและสิ่งที่สอนในชั่วโมงนั้น จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และเนื้อเรื่องที่จะสอนโดยละเอียด เมื่อเขียนคู่มือครูเสร็จแล้วจึงได้สร้างแบบเรียนเสริมทักษะ แบบฝึกหัดเสริมทักษะ และสื่อการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และกิจกรรมการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

๓.๕ ขั้นทดลองระยะแรก เมื่อสร้างชุดการสอนเสร็จแล้วได้นำมาทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดคันสำโรง ต. สำโรงเหนือ อ. เมือง จ. สมุทรปราการ จำนวน ๓ คน โดยผู้วิจัยได้ทดลองสอนด้วยตนเอง แล้วได้นำชุดการสอนมาปรับปรุงแก้ไข

๓.๖ ขั้นทดลองและปรับปรุงรายกลุ่มและห้องเรียนจริง หลังจากที่ได้ปรับปรุงผลการทดลองครั้งที่ ๑ (Individual Tryout) แล้ว ผู้วิจัยได้ทดลองนำชุดการสอนที่สร้างขึ้นไปทดลองเป็นรายกลุ่มย่อยและทดลองใช้ในสภาพห้องเรียนจริง ที่โรงเรียนบ้านนาขวาง อ. น้ำปาด จ. อุดรดิต์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนด้วยตนเองเป็นเวลา ๑ สัปดาห์ หลังจากทดลองสอนแล้วได้นำชุดการสอนมาปรับปรุงเนื้อหา ลำดับขั้นการสอน และอุปกรณ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๓.๗ ขั้นผลิตจำนวนมากและนำไปให้ทางโรงเรียนกลุ่มทดลองใช้ สอน คู่มือครูได้จัดทำ ๒ ชุด แบบเรียนเสริมทักษะและแบบฝึกหัดเสริมทักษะ ๕๐ ชุด อุปกรณ์การสอน ๑ ชุด จัดใส่ซองไว้โดยกำหนดให้ครูใช้สอนของละ ๕๐ นาที จำนวนทั้งสิ้น ๒๔ ซอง

๔. การสร้างข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบเลือกตอบมี ๔ คำตอบ จำนวน ๑๐๐ ข้อ โดยพยายามออกให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนทั้งหมด ได้นำไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ของโรงเรียนวัดค่าน้ำสำโรง ต. สำโรงเหนือ อ. เมือง จ. สมุทรปราการ จำนวน ๑๒๕ คน หลังการวิเคราะห์ข้อสอบตามหลักของ จุง เท ฟานแล้ว (Chung - Teh - Fan) ได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .๒๐ - .๘๐ และมีอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .๒๐ ขึ้นไปรวม ๙๕ ข้อ ไปใช้ทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดค่าน้ำสำโรงจำนวน ๑๐๐ คนอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่าข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (r ct) .๘๔๕ นับว่าเป็นข้อสอบที่มีความเชื่อมั่นสูง

วิธีดำเนินการทดลอง

หลังจากเลือกโรงเรียนที่จะใช้ทดลองแล้ว ผู้วิจัยได้ติดต่อขอให้ทางหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดกาญจนบุรี ทำหนังสือแจ้งให้ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัด และทางโรงเรียนให้ทราบล่วงหน้าถึงจุดมุ่งหมายในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ และได้ติดตามไปชี้แจงให้ทางโรงเรียนเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งอีกครั้งหนึ่งพร้อมทั้งได้ทดสอบความรู้พื้นฐานโดยให้ข้อสอบมาตรฐานวิชาภาษาไทยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบจำนวน ๔๐ ข้อ มาใช้ในการแบ่งกลุ่มให้มีความสามารถใกล้เคียงกัน

เมื่อแบ่งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแล้ว ผู้วิจัยได้อบรมครูกลุ่มทดลองให้เข้าใจถึงจุดมุ่งหมาย และวิธีการใช้ชุดการสอนภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจนเข้าใจแจ่มแจ้งแล้วจึงได้มอบชุดการสอนให้

สำหรับกลุ่มควบคุมผู้วิจัยได้ชี้แจงเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่จะต้องสอน และสอบถาม

ถึงคู่มือครู โคงการสอน และแบบเรียนต่าง ๆ ปรากฏว่ามีอย่างพร้อมมูล

ระหว่าง การสอน ๑ เดือน ผู้วิจัยได้ออกไปติดตามผลและสอบถามปัญหาทั้ง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองเป็นระยะ ๆ รวม ๓ ครั้ง เมื่อสอนเนื้อหาจบตามที่กำหนดไว้แล้ว ได้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองพร้อมกัน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตรวจสอบเอง โดยให้คำตอบข้อที่ถูกข้อละ ๑ คะแนน ข้อใดตอบผิดได้ ๐ คะแนน แล้วจึงนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ผลตามหลักสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. รายเฉลี่ยของคะแนน ($\bar{x}$) ที่ได้จากการทดสอบใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N} \quad (\text{Guilford J.P. 1950 : 44})$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทนคะแนนเฉลี่ย

x แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ทดลอง

๒. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ตัวเลขสถิตินี้บอกปริมาณการกระจายของคะแนน ถ้ามีค่าสูงก็แปลว่าคะแนนที่นักเรียนสอบได้มีค่าแตกต่างกันมาก ถ้ามีค่าน้อยก็แปลว่านักเรียนได้คะแนนใกล้เคียงกันมาก คือ มีความเก่งพอ ๆ กัน การคำนวณหาความเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}} \quad (\text{Spiegel, Murray R 1961 : 77})$$

เมื่อ S แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทนผลรวมทั้งหมดของคะแนน

f แทนความถี่ของคะแนนในแต่ละช่วง

N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มนั้น

๓. ทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t - test เพื่อดูว่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละชนิดนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Mc. Nemar 1962 : 109})$$

เมื่อ $\bar{x}_1$ และ $\bar{x}_2$ แทนคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม
 s_1^2 และ s_2^2 แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละกลุ่ม
 N_1 และ N_2 แทนจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

๔. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีของ Kuder - Richardson ซึ่งมีสูตรดังนี้ (Kuder - Richardson 1939 : 30)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{x} (n - \bar{x})}{n s^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} แทนความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n แทนจำนวนข้อของแบบทดสอบ
 $\bar{x}$ แทนคะแนนเฉลี่ยในการสอบ
 s^2 แทนความแปรปรวนของคะแนนการสอบ

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการทดลอง

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนที่สร้างขึ้นเป็นกลุ่มทดลองมาเปรียบเทียบกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มควบคุมซึ่งสอนโดยวิธีสอนตามปกติ เพื่อศึกษาว่า กลุ่มใดจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดีกว่ากัน ดังแสดงไว้ในตาราง ๒

ตาราง ๒ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	$S_{E(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)}$	t-test	p
กลุ่มทดลอง	๓๕	๕๓.๕๓	๖๖.๒๕๓	๒.๑๙๔	๒.๙๙๓	.๐๑
กลุ่มควบคุม	๓๕	๕๐.๘๘	๘๘.๑๖๓			

จากตาราง ๒ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองมีผลการเรียนรู้นอกจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ ($t_{.๐๑, df=๖๘} = ๒.๖๖$) นั่นคือกลุ่มที่เรียนวิชาภาษาไทยจากชุดการสอนที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบ และสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการสอนของครูตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑

จากการ ใ้ษาทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้พบว่า คะแนนที่ได้จากการทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของกลุ่มทดลองจะสูงกว่ากลุ่มควบคุมเฉพาะนักเรียนที่ได้คะแนน จากการทดสอบครั้งแรก (Pretest) ในระดับต่ำและปานกลางเท่านั้น ส่วน นักเรียนที่ได้คะแนนจากการทดสอบในครั้งแรก (Pretest) สูง คะแนนที่ได้จาก การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนจะไม่แตกต่างกันมากนัก

เพื่อจัดข้อสงสัยนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนการสอบครั้งแรกซึ่งได้จากการสอบโดย ใช้ข้อสอบมาตรฐานของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มาแปลงเป็นคะแนนที่ปกติ (Normalize T - score) แล้วแบ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมออกเป็นกลุ่มละ ๓ กลุ่มย่อย โดยยึดค่าคะแนน T เป็นหลักดังนี้

ผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่ T - 60 ขึ้นไปเป็นกลุ่มเก่ง

ผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่ T44 - T59 เป็นกลุ่มปานกลาง

ผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่ T43 ลงไปเป็นกลุ่มอ่อน

แล้วจึงนำกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อน ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมา เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบครั้งแรก และคะแนนจากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ ทางการ เรียนโดยใช้สถิติ t - test ดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตาราง .๓ เปรียบเทียบความรู้พื้นฐานที่ได้จากคะแนนการทดสอบครั้งแรก ของเด็กที่เรียนเก่งระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$S_E(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)$	t-test	p
เด็กเรียนเก่งกลุ่มทดลอง	๘	๖๖.๕	๑๒.๕๗๑	๒.๕๓๘	๐.๒๐๕	
เด็กเรียนเก่งกลุ่มควบคุม	๖	๖๗	๕.๒			

จากตาราง ๓ แสดงให้เห็นว่าเด็กนักเรียนเก่งระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ความรู้พื้นฐานของเด็กที่เรียนเก่งระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถใกล้เคียงกัน

ตาราง ๔ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของเด็กที่เรียนเก่งระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$S_E(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)$	t-test	p
เด็กนักเรียนกลุ่มทดลอง	๘	๖๓.๒๕	๒๕.๐๙๑	๓.๒๐๘	๐.๔๔๒	
เด็กนักเรียนเก่งกลุ่มควบคุม	๖	๖๑.๘๓๓	๔๒.๙๖			

จากตาราง ๔ แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของเด็กเรียนเก่งระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือเด็กที่เรียนเก่ง แม้จะเรียนจากชุดการสอนวิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบ และสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่น หรือเรียนจากการสอนของครูตามปกติ ผลการเรียนรู้จะไม่แตกต่างกันมากนัก มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) แตกต่างกันเพียง ๑.๔๑๗

ตาราง ๕ เปรียบเทียบความรู้พื้นฐานที่ได้จากคะแนนการทดสอบครั้งแรกของเด็กที่เรียนระดับปานกลางระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$S_E(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)$	t-test	p
เด็กเรียน ปานกลาง กลุ่มทดลอง	๑๘	๕๘	๘.๘๒๔			
เด็กเรียนปานกลาง กลุ่มควบคุม	๒๐	๕๘.๔๕	๑๔.๒๖๐	๑.๐๔๗	.๔๑๐	

จากตาราง ๕ แสดงให้เห็นว่าเด็กเรียนปานกลางระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ความรู้พื้นฐานของเด็กที่เรียนระดับปานกลางระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความสามารถใกล้เคียงกัน

ตาราง ๖ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของเด็กที่เรียนระดับปานกลางระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$S_E(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)$	t-test	p
เด็กเรียนปานกลาง กลุ่มทดลอง	๑๘	๕๘.๗๗๗	๑๒.๓๐			
เด็กเรียนปานกลาง กลุ่มควบคุม	๒๐	๕๗.๒	๒๓.๔๕๘	๑.๓๗๓	๔.๐๖๖	.๐๑

จากตาราง ๖ แสดงให้เห็นว่าเด็กที่เรียนในระดับปานกลางของกลุ่มทดลอง เรียนรู้แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑

($t_{.01 \quad df \quad 36} = 2.72$) นั่นคือ เด็กระดับปานกลางซึ่งเรียนจากชุด การสอนวิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่า เด็กในระดับปานกลางซึ่งเรียนจากวิธีสอนของครูตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑

ตาราง ๗ เปรียบเทียบความรู้พื้นฐานที่ได้จากคะแนนการทดสอบครั้งแรก ของเด็กที่เรียนอ่อนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$S_E(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)$	t-test	p
เด็กเรียนอ่อนกลุ่มทดลอง	๔	๔๖.๒๒	๒๔.๖๔๔	๒.๔๔๐	๐.๖๓๖	
เด็กเรียนอ่อนกลุ่มควบคุม	๔	๔๖.๑๑	๒๗.๑๑๑			

จากตาราง ๗ แสดงให้เห็นว่าความรู้พื้นฐานของเด็กที่เรียนอ่อนระหว่างกลุ่ม ควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ความรู้พื้นฐานของ เด็กที่เรียนอ่อนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความสามารถใกล้เคียงกัน

ตาราง ๔ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของเด็กที่เรียนอ่อนระหว่าง
กลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$S_{E(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}$	t-test	p
เด็กเรียนอ่อนกลุ่ม ทดลอง	๘	๕๐.๑๑๑	๓๗.๓๖๑	๒.๒๙๓๗	๕.๐๘๖๕	.๐๑
เด็กเรียนอ่อนกลุ่ม ควบคุม	๘	๓๘.๕๕๕	๖๐.๒๗๗			

จากตาราง ๔ แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของเด็กที่เรียนอ่อน
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑
($t_{.01, df 16} = 2.92$) นั่นคือ เด็กเรียนอ่อนซึ่งเรียนจากชุดการสอนวิชา
ภาษาไทยที่สร้างโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งเรียนจากวิธีสอนของครูตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
ความเชื่อมั่น .๐๑

บทที่ ๕

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอน วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่น กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากการสอนของครูตามปกติ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนวิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาในท้องถิ่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนและใช้วัสดุประกอบการสอนตามปกติ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ประจำเทอมกลาง ปีการศึกษา ๒๕๑๔ จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ข้อทดสอบมาตรฐานของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ วิชาภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๔๐ ข้อ เป็นเครื่องมือวัดความรู้พื้นฐานของโรงเรียน วัดวังขนายหาภิการาม จำนวน ๕๕ คน และโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีสุขาราม จำนวน ๔๔ คน แล้วคัดเลือกนักเรียนทั้ง ๒ โรงเรียนที่ได้คะแนนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน โรงเรียนละ ๓๕ คน มาวัดผลาก เพื่อแบ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏว่าได้โรงเรียนวัดวังขนายหาภิการามเป็นกลุ่มทดลอง และโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีสุขารามเป็นกลุ่มควบคุม

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ศึกษาจากโครงการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วิชาภาษาไทยของหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดกาญจนบุรี หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๐๓ หนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ โครงร่างหลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๔ และนำปัญหาที่ได้จากการศึกษาในห้องเรียนชมทบทวนสร้างบทเรียนเสริมทักษะเพิ่มขึ้น หัวข้อเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย

วรรณคดี เรื่อง ฟ้าเวทมนตร์

- ลูกนอยหอยสังข์
- หญิงหม้ายกับบุตร

หลักภาษา คำราชาศัพท์จากวรรณคดี

- คำ " พร " ที่ออกเสียงเหมือน " ช "
- การใช้คำ " บรร บัน และการใช้ รร "
- การใช้ ใ และ ไ

การใช้ภาษา จดหมายถึงผี

- จดหมายลงทะเลเป็นน
- การส่งโทรเลข
- การส่งเงินทางธนาคาร
- การอ่านในใจ และอ่านออกเสียงจากเรื่องที่กำหนดให้
- การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
- การฟังพูดและอ่านอย่างเข้าใจวิจารณ์
- มารยาทในการฟัง และพูด
- เรียงความ - บอกความจากเรื่องที่ได้อ่านหรือรับฟังมา
- คำสุภาพ คำพังเพยที่มีเสียงคล้องจองกัน

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ใช้เวลาในการสร้างเครื่องมือ และเตรียมงานด้านวิชาการ ๕ เดือน ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ถึง ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔

ใช้เวลาในการทดลองเครื่องมือที่สร้างขึ้น ๑ เดือน ๒๓ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ถึงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ โดยใช้ ชุดการสอน ๒๔ ชุด สอนสัปดาห์ละ ๙ คาบ คาบละ ๕๐ นาที ชุดการสอน แต่ละชุดใช้เวลาสอน ๑ คาบ การสอนต้องล่าช้าออกไป ๒ สัปดาห์เนื่องจากการจัดการแข่งขันกีฬาในกลุ่มโรงเรียน และการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ โรงเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กระทำหลังจากการสอนสิ้นสุดลง ๑ สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทดลอง

๑. กลุ่มทดลองใช้ชุดการสอนซึ่งประกอบด้วย

๑.๑ คู่มือครู บรรจुरายละเอียดเกี่ยวกับ สัปดาห์ และชั่วโมง ที่ใช้สอน สังกัป์ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม รายชื่อสื่อการสอน กิจกรรมการเรียน การสอน เนื้อเรื่องที่จะสอนโดยละเอียด แบบเรียนเสริมทักษะ และแบบฝึกหัดเสริม ทักษะ

๑.๒ ของบรรจุชุดการสอน ประกอบด้วย อุปกรณ์การสอน แบบเรียนเสริมทักษะ ๕๐ ชุด แบบฝึกหัดเสริมทักษะพร้อมทั้งเฉลย ๕๐ ชุด เครื่องมือดังกล่าวสร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบ

๒. กลุ่มควบคุม ซึ่งสอนตามปกติ ประกอบด้วยเครื่องมือดังต่อไปนี้

๒.๑ หลักสูตร และโครงการสอน

๒.๒ หนังสือแบบเรียน และหนังสือแบบฝึกหัด

๒.๓ อุปกรณ์การสอน เช่น บัตรคำ กระเป๋าคำนวณ รูปภาพ ของจริง ที่ครูสร้างขึ้น โรงเรียนจัดหามาให้ หรือได้รับมอบจากหน่วยงานราชการ

๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์จากเนื้อเรื่องที่กำหนดไว้เป็นข้อสอบ แบบปรนัยเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก มี ๑๐๐ ข้อ โดยมุ่งวัดทั้งทางความรู้

ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ และการนำไปใช้ นำไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) อำนาจจำแนก (r) หลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้ว เหลือ ๙๕ ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น (r tt) .๘๔๕

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

๑. ได้ออกไปสำรวจและคัดเลือกโรงเรียนเพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างร่วมกับคณะศึกษานิเทศก์จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔
๒. ทดสอบความรู้พื้นฐานของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ โรงเรียน โดยใช้ข้อทดสอบมาตรฐานของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ - ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔ พร้อมกันอธิบายจุดมุ่งหมายของการวิจัยให้ทางคณะครูแต่ละโรงเรียนได้ทราบ
๓. นำเครื่องมือไปให้โรงเรียนในกลุ่มทดลองใช้สอนเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔ พร้อมทั้งได้อธิบายแนวทางปฏิบัติในการใช้ชุดการสอน สำหรับกลุ่มควบคุมได้จัดเนื้อเรื่องที่จะใช้สอนไปให้
๔. ออกไปสังเกตการสอนเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสอนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ๓ ครั้งระหว่างเดือนตุลาคม และพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔
๕. ออกไปทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำกระดาคำตอบที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมาตรวจให้คะแนนแล้ว วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อเปรียบเทียบหาความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้ง ๒ กลุ่ม

โดยใช้สถิติ $t - test$

ผลการทดลอง

จากการวิจัยประสิทธิภาพชุดการสอน วิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ซึ่งสร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่นกับการสอนตามปกติ พบว่า ผู้เรียนที่เรียนจากชุดการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนจากการสอนของครูตามปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑

การอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มทดลองซึ่งสอนโดยใช้ชุดการสอนวิชาภาษาไทย สร้างโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอนโดยวิธีสอนตามปกติมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากัน ๖.๖๔ และต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ สอดคล้องตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทุกประการ ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันและสนับสนุนผลการวิจัยที่ผ่านมาทั้งต่างประเทศ และในประเทศให้ประจักษ์ชัดว่า การสอนซึ่งใช้ชุดการสอนที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาท้องถิ่นย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู่มากขึ้นอย่างแน่นอน

จากการวิจัยที่ผ่านมา แม้เพียงการนำเอาวิธีวิเคราะห์ระบบไปใช้เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนหรือเพื่อปรับปรุงการบริหารงาน วิธีวิเคราะห์ระบบก็สามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จได้อย่างดียิ่ง ดังการวิจัยของเคมาเลตติน (Kemalettin Akalin, 1974 : 3683) และคอมม์ (Comb Jean, 1975 : 4975 - A) หรือแม้เพียงการ ศึกษาค้นคว้าการใช้สื่ออย่างมีแบบแผนซึ่งจัดว่าเป็นการนำวิธีระบบมาใช้ในการเสนอสื่อ ย่อมมีผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้นกว่าการใช้สื่ออย่างอิสระ ดังการวิจัยของประภาศรี วัฒนพันธ์ (ประภาศรี วัฒนพันธ์ ๒๕๑๔ : ๒๓ - ๒๔) แสดงว่าวิธีระบบและการวิเคราะห์ระบบมีคุณค่าอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะวิธีนี้เป็นการทำงานที่รัดกุม มีเป้าหมายแจ่มชัด

มีการวางแผนที่ดี เป็นลำดับขั้นตอน และสามารถตรวจสอบผลได้ทุกจุด เพื่อนำผล
มาปรับปรุงแก้ไขแบบพร่อง วิธีระบบและการวิเคราะห์ระบบจึงช่วยให้การเรียนการ
สอนประสบผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นแน่นอน

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนจากชุดการสอนที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้นประสบผลสำเร็จอย่างดียิ่ง คือการจัดเนื้อหาให้สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นอยู่
และปัญหาในท้องถิ่น ผู้วิจัยได้เจ้่งเห็นจุดอ่อนของเนื้อหาวิชาเดิม ซึ่งอยู่ห่างไกลจาก
ความเป็นจริงและไม่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ย่อมเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้เรียน
เกิดความเบื่อหน่าย ไม่เล็งเห็นประโยชน์จากการเรียนรู้นั้น เป็นการเรียนเพื่อจำ และ
จำเพื่อลืม มากกว่าการเรียนเพื่อชีวิตและสังคมอย่างแท้จริง จากการวิจัยของพูนพงษ์
งามเกษม (พูนพงษ์ งามเกษม ๒๕๑๔ : ๕๔-๕๘) เกี่ยวกับการใช้แบบเรียนเสริม
ทักษะได้เสนอแนะการจัดเนื้อหาวิชาภาษาไทยว่า ไม่ควรจัดเหมือนกันทั่วประเทศ แต่
ควรจัดให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ในแต่ละท้องถิ่น แบบเรียนควรมีความสัมพันธ์
และเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของผู้เรียน

นอกจากนี้ความสมบูรณ์ในตัวเองของชุดการสอนช่วยให้ครูเกิดความกระตือรือร้น
ในการสอน ครูจะไม่เกิดปัญหาว่าจะสอนอะไร สอนอย่างไร จะหาสื่อการสอนได้จาก
ไหน เมื่อครูมีอุปกรณ์ทุกอย่างพร้อมอยู่แล้ว เพียงการศึกษาเนื้อหาและวิธีสอนจากคู่มือ
ครู ครูก็จะสามารถดำเนินการสอนได้ทันที วิธีนี้ย่อมช่วยแบ่งเบาภาระการเตรียมการ
สอนที่นาเบื่อหน่ายของครูมาเป็นการเตรียมการสอนที่สนุกสนาน สบายใจ ทำให้การ
สอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

แบบเรียนและแบบฝึกหัดเสริมทักษะในชุดการสอนเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ช่วยให้
การเรียนรูจากชุดการสอนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยการใช้แบบเรียน
เสริมทักษะของพูนพงษ์ งามเกษม (พูนพงษ์ งามเกษม ๒๕๑๔ : ๕๔ - ๕๘)
ทั้งนี้เพราะว่าแบบ เรียนและแบบฝึกหัดเสริมทักษะในชุดการสอนได้ถูกสร้างขึ้นตามวิธีวิเคราะห์
ระบบ โดยผ่านการทดลอง ตรวจสอบวิเคราะห์ผล และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องมาแล้ว

นอกจากนี้เนื้อหาในบทเรียนยังมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันและท้องถิ่น สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างแท้จริง เพราะการสร้างแบบเรียนเสริมทักษะผู้วิจัยได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual difference) เป็นหลักใหญ่ นอกจากนี้แบบเรียนยังทำให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการเรียนของตนเองได้ตลอดเวลา โดยการบอกเฉลยคำตอบไว้ทุกแบบฝึกหัด ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและความซื่อสัตย์จากคำสั่งของทุกแบบฝึกหัด

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อที่น่าสังเกตอยู่ประการหนึ่งคือ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่ได้จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า กลุ่มทดลองซึ่งเรียนจากชุดการสอน นักเรียนที่ได้คะแนนจากการทดสอบครั้งแรก (Pretest) ในระดับต่ำและปานกลางหลังจากที่เรียนจากชุดการสอนแล้ว เมื่อทดสอบครั้งหลัง (Post Test) จะมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ ส่วนนักเรียนที่เรียนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองคะแนนการสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยเห็นว่าชุดการสอนวิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้นมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนในระดับต่ำและปานกลางเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมาก ส่วนผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงหรือมีผลการเรียนดี ไม่ว่าจะเรียนจากการใช้ชุดการสอนหรือครูสอนตามปกติก็จะมีผลต่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันมากนัก

จากการสังเกต สัมภาษณ์และสอบถาม ครูผู้สอนโดยใช้ชุดการสอนทราบว่ารู้สึกสะดวกสบายใจอย่างยิ่ง เพราะไม่เหนื่อยใจในการเตรียมวิธีสอนและจัดหาสื่อการสอน เกิดความสนใจในการสอน เด็กเรียนด้วยความสนุกสนาน เข้าใจเรื่องราวที่สอนได้ง่าย แล ไม่มีปัญหาในการควบคุมชั้น เพราะทุกคนมีงานทำตลอดเวลา สำหรับผู้บริหารเห็นว่า การใช้ชุดการสอนช่วยลดเวลาในการตรวจงานของครูลงได้มาก ทำให้ครูมีเวลาควบคุมชั้นเรียนและดูแลเด็กได้ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

ผลของการวิจัยครั้งนี้อาจเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพการสอนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะไว้ ๕ ประการดังนี้

๑. การสร้างชุดการสอนโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและให้สัมพันธ์กับปัญหาในห้องเรียนเป็นวิธีทางหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น โดยเฉพาะสำหรับเด็กที่เรียนระดับปานกลาง หรืออ่อน ดังนั้นหากแต่ละส่วนการศึกษา หรือภาคการศึกษาจะร่วมมือกันจัดทำชุดการสอน เพื่อให้โรงเรียนในเขตของตนได้ใช้ก็จะเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนไปสู่คุณภาพที่พึงปรารถนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากทำเป็นจำนวนมากการลงทุนก็ยิ่งจะลดน้อยลง และชุดการสอนสามารถลดปัญหาทางด้านการเรียนการสอนได้หลายประการ เช่น

- ช่วยให้เกิดมาตรฐานอันเดียวกันในแต่ละเขต หรือภาค
- ช่วยลดปัญหาการเตรียมการสอนที่ขาดคุณภาพ
- ช่วยให้ผู้ครูมีเวลาควบคุมชั้นและปฏิบัติภาระกิจอื่น ๆ เพราะผู้เรียนสามารถเลือกเรียนด้วยตนเองได้
- ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแบบฝึกหัด ตำราเรียน และสื่อการสอน
- ช่วยเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ให้มากขึ้น
- ช่วยแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น หรือครูคนเดียวสอนหลายชั้น
- ช่วยตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านการเรียนรู้

๒. การสร้างชุดการสอนควรจะศึกษาลักษณะแนวโน้มของหลักสูตรใหม่ควบคู่ไปด้วย เพื่อให้ชุดการสอนนั้นทันต่อเหตุการณ์ หรือพัฒนาได้ทันโลก ไม่ควรยึดหรือเกาะอยู่กับแบบเรียนเก่า ๆ โครงการสอน หรือหลักสูตรเดิมเท่านั้น

๓. การวิจัยครั้งต่อ ๆ ไปควรจะให้ประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น กรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา หน่วยงานนิเทศองค์การบริหาร เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวได้เข้าใจและเห็นคุณค่าของผลงาน สามารถที่จะรับไปดำเนินงานต่อไปได้

๔. การวิจัยครั้งต่อ ๆ ไปควรจะทดลองสร้างชุดการสอนโดยวิธีวิเคราะห์ระบบและสัมพันธ์กับปัญหาในท้องถิ่นภาคอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาคกลาง

๕. เวลาที่ใช้ในการทดลองควรจะให้มากขึ้น อาจจะทดลองตลอดภาคเรียนก็จะช่วยให้ผลการวิจัยแจ่มชัดยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา รายงานการวิจัยสภาพการรู้หนังสือของผู้อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๒, ๒๒๕ หน้า
- กรมสามัญศึกษา การศึกษาเฉพาะกรณี การออกกลางคันของนักเรียนประถมศึกษา
โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๔, ๔๕ หน้า
- ก้อ สวัสดิพานิชย์ ดร. แนวคิดใหม่ทางการศึกษา เอกสารโรเนียวการสัมมนา
ศึกษานิเทศก์ ๒๕๑๒, ๕๖ หน้า
- คณะอนุกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรประถม
ศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๓ โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๓, ๕๔ หน้า
- ทวีศักดิ์ ญาณประทีป การศึกษากการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย
ในจังหวัดราชบุรี ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัย
วิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๐, ๑๑๓ หน้า
- ประกาศรี วชิณพันธ์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนโดยใช้สื่อประสมอย่าง
มีการวางแผน และการใช้สื่อประสมอย่างอิสระในการสอนวิชา
วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ปรินูญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๔,
๕๔ หน้า
- พูนพงศ์ งามเกษม การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทยในชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ กับการสอนแบบเกม
ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ๒๕๑๔, ๑๔๐ หน้า

- ไพฑูรย์ สีนลารักษ์ " งานวิจัยการศึกษาความคิดเห็นของครูในสถาบันฝึกหัดครู
เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการประถมศึกษา ของประยูร อาษานาม " ศูนย์ศึกษา
๑๘ (๑) : ๑๑๔ - ๑๑๙ มกราคม - กันยายน
๒๕๑๕
- เข่าวมาลัย สุขอุดม การทดลองเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๙ โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ กับการสอนแบบเดิม
ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ๒๕๑๘, ๓๐ หน้า
- รุ่ง แก้วแดง " จำนวนนักเรียนซ้ำชั้น " วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ
๔ (๙) : ๔๕ - ๕๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓
- สมชัย วุฒิปรีชา " สภาพการศึกษาปัจจุบันของไทย " วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ
๓ (๑๐) : ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๑๒
- ลีปนันท เกตุทัต ดร. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม : สรุปแนวการปฏิรูปการศึกษา
เอกสารโรเนียว ๒๕๑๘ : ๑๕ หน้า
- อารี สัมพนวี ดร. " ความสูญเสียของการประถมศึกษา " ศูนย์ศึกษา
ไทยวัฒนาพานิช ๑๘ (๑) : ๑๐๒ มกราคม - กันยายน ๒๕๑๕
- Brawley Oletha " A Study to Evaluate The Effects of Using
Multimedia Instructional Modules To Teach Time - Telling
To Retarded Learner " Dissertation Abstracts Interna -
tional 35 (7) , 4280 January 1975

- Combs Babara Jeans " A Study of A Systems Analysis Approach
To The Development of College Health Instructional
Programs " Dissertation Abstract 30 (6) : 4975 - A
February 1975
- Eisele James E " Systemetic Planing of Curriculum and Instruction " Educational Technology 9 (7) : 9 July 1973
- Gerlach, Vernon S. and Ely Donal P. A Systemtic Approach
Teaching and Media , Prentice Hall Inc. Newjersey
1971 , 392 pp.
- Guilford J.P. Fundamental Statistics in Psychology and Education
Mc. Graw Hill Book Company New York 1950 , 633 pp.
- Kemalettin Akalin " A System Approach to Analysis of The Teacher
Supply Problem in Turkish Secondary Education " Dissertation Abstract Michigan State University
1974 , 3683 - A pp.
- Kenedy Thomas G, and Humphrey Robert A. Journal of Educational
Research Volumc 64 Number 8 , April 1971 , 365 pp.
- Kuder C, F, and Richardson M. W, "The Curriculum of Test Reliability
Coefficients Base Upon The Method of Rational
Equivalence" Journal of Education Psychology
30 : 681 - 687 , 1939

Mc. Nemar Quinn , Psychological Statistic Holn Wiley & Sons Inc.
New York 1962 , 451 pp.

Spiegel Murray R. Theory and Problems of Statistic , Schaum
Publishing Co, New York 1961 , 359 pp.

ภาคผนวก ก

- ตาราง ๕ แสดงการแบ่งระดับความสามารถ แข็ง – ปานกลาง – อ่อน
โดยใช้คะแนน T – ปกติ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- ตาราง 10 แสดงค่าคะแนนที่ได้จากการทดสอบครั้งแรก กับคะแนนผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน
- ตาราง 11 แสดงค่า P_H, P_L, p, r ของข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง ๕ , เปรียบเทียบคะแนนดิบจากการทดสอบครั้งแรก กับคะแนน T_u - ปกติ
 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อแบ่งเด็กตามระดับความสามารถ เก่ง -
 ปานกลาง - อ่อน โดยถือว่า

- เด็กที่ไ้ระดับคะแนน T - ปกติตั้งแต่ ๖๐ ขึ้นไปเป็นกลุ่มเก่ง
- เด็กไ้ระดับคะแนน T - ปกติตั้งแต่ ๔๔-๕๙ เป็นกลุ่มปานกลาง
- เด็กไ้ระดับคะแนน T - ปกติตั้งแต่ ๔๓ ลงมา เป็นกลุ่มอ่อน

กลุ่มทดลอง					กลุ่มควบคุม				
เลขที่	คะแนน ดิบ	ความถี่	คะแนน T - ปกติ	ระดับ ความสา- มารถ	เลขที่	คะแนน ดิบ	ความถี่	คะแนน T - ปกติ	ระดับความ สามารถ
๑	๗๔	๑	๗๒	' เก่ง $N = ๕$	๑	๗๑	๑	๗๒	' เก่ง $N = ๖$
๒	๖๙	๑	๖๗		๒	๖๘	๑	๖๗	
๓	๖๗	๑	๖๕		๓	๖๗	๑	๖๕	
๔	๖๖	๑	๖๓		๔	๖๖	๑	๖๓	
๕	๖๔	๑	๖๐		๕	๖๕	๒	๖๑	
๖	๖๓	๒	๕๙	ปานกลาง $N = ๑๘$	๖	๖๓	๓	๕๘	ปานกลาง $N = ๒๐$
๗	๖๒	๑	๕๕		๗	๖๒	๔	๕๕	
๘	๖๐	๑	๕๓		๘	๖๐	๒	๕๓	
๙	๕๙	๑	๕๑		๙	๕๙	๓	๕๑	
๑๐	๕๘	๑	๕๑		๑๐	๕๗	๑	๕๔	
๑๑	๕๗	๑	๕๐		๑๑	๕๖	๒	๕๘	
๑๒	๕๖	๑	๕๘		๑๒	๕๔	๑	๕๗	
๑๓	๕๕	๒	๕๖		๑๓	๕๓	๑	๕๕	
๑๔	๕๔	๒	๕๔	' อ่อน $N = ๙$	๑๔	๕๒	๑	๕๓	' อ่อน $N = ๙$
๑๕	๕๓	๑	๕๓		๑๕	๕๑	๑	๕๒	
๑๖	๕๑	๑	๕๒		๑๖	๕๐	๒	๕๐	
๑๗	๕๐	๒	๕๐		๑๗	๔๙	๑	๓๙	
๑๘	๔๙	๑	๓๙		๑๘	๔๘	๑	๓๗	
๑๙	๔๒	๑	๓๗		๑๙	๔๑	๒	๓๔	
๒๐	๔๑	๒	๓๔		๒๐	๔๐	๑	๓๔	
๒๑	๓๙	๑	๒๘						
		$N = ๓๕$					$N = ๓๕$		

- ตาราง ๑๐ เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง
- การทดสอบครั้งแรกในข้อทดสอบมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ คะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน
 - การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นคะแนนเต็ม ๙๕ คะแนน

กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
เลขที่	สอบครั้งแรก (๔๐ คะแนน)	สอบวัดผลสัมฤทธิ์ (๙๕ คะแนน)	เลขที่	สอบครั้งแรก (๔๐ คะแนน)	สอบวัดผลสัมฤทธิ์ (๙๕ คะแนน)
๑	๓๙	๔๓	๑	๓๙	๓๒
๒	๔๑	๔๕	๒	๔๑	๓๖
๓	๔๑	๔๓	๓	๔๑	๔๐
๔	๔๒	๔๖	๔	๔๒	๓๓
๕	๔๙	๔๗	๕	๔๙	๔๗
๖	๕๐	๔๘	๖	๕๐	๓๙
๗	๕๐	๔๙	๗	๕๐	๔๕
๘	๕๑	๕๓	๘	๕๑	๔๘
๙	๕๓	๕๓	๙	๕๓	๔๖
๑๐	๕๔	๕๓	๑๐	๕๓	๔๙
๑๑	๕๔	๕๑	๑๑	๕๓	๔๙
๑๒	๕๕	๕๑	๑๒	๕๓	๔๗
๑๓	๕๕	๕๕	๑๓	๕๓	๔๙
๑๔	๕๖	๕๕	๑๔	๕๔	๔๖
๑๕	๕๖	๕๖	๑๕	๕๖	๔๗
๑๖	๕๖	๖๐	๑๖	๕๖	๔๙
๑๗	๕๖	๖๒	๑๗	๕๗	๔๒
๑๘	๕๗	๕๖	๑๘	๕๙	๕๐
๑๙	๕๘	๕๙	๑๙	๕๙	๕๓
๒๐	๕๙	๕๗	๒๐	๕๙	๔๗
๒๑	๖๐	๕๖	๒๑	๖๐	๔๖
๒๒	๖๐	๖๒	๒๒	๖๐	๔๘
๒๓	๖๐	๖๑	๒๓	๖๒	๕๙
๒๔	๖๐	๕๘	๒๔	๖๒	๕๐
๒๕	๖๒	๖๒	๒๕	๖๒	๕๙
๒๖	๖๓	๖๔	๒๖	๖๒	๕๗
๒๗	๖๓	๖๑	๒๗	๖๓	๕๖
๒๘	๖๔	๖๑	๒๘	๖๓	๕๕
๒๙	๖๔	๕๖	๒๙	๖๓	๖๒
๓๐	๖๔	๖๖	๓๐	๖๕	๖๒
๓๑	๖๔	๖๔	๓๑	๖๕	๕๑
๓๒	๖๖	๖๕	๓๒	๖๖	๖๗
๓๓	๖๗	๖๘	๓๓	๖๗	๖๔
๓๔	๖๙	๖๖	๓๔	๖๘	๖๙
๓๕	๗๔	๖๖	๓๕	๗๑	๕๘

ตาราง 11 แสดงค่า P_H , P_L , p และ r ที่ได้จากกรณีวิเคราะห์ข้อทดสอบวัจนลี
ลักษณะทางการเรียบ

ข้อที่	P_H	P_L	p	r	ข้อที่	P_H	P_L	p	r
1	.93	.46	.72	.56	20	.87	.62	.75	.32
2	.92	.52	.74	.50	21	.93	.56	.79	.57
3	.86	.70	.78	.22	22	.93	.63	.80	.43
4	.90	.65	.79	.35	23	.81	.59	.71	.26
5	.83	.33	.59	.51	24	.92	.60	.78	.43
6	.92	.42	.70	.57	25	.89	.44	.68	.51
7	.58	.33	.46	.27	26	.78	.22	.50	.55
8	.93	.59	.78	.47	27	.90	.62	.77	.38
9	.81	.48	.65	.36	28	.92	.63	.79	.41
10	1.00	.49	.80	.73	29	.48	.22	.25	.39
11	.93	.60	.79	.46	30	.93	.44	.72	.57
12	.90	.69	.80	.31	31	.74	.41	.58	.34
13	.87	.70	.79	.24	32	.93	.56	.77	.49
14	.74	.22	.48	.52	33	.95	.51	.80	.67
15	.94	.61	.80	.47	34	.67	.30	.48	.37
16	.44	.22	.33	.35	35	.78	.19	.48	.58
17	.83	.63	.75	.28	36	.93	.44	.72	.57
18	.91	.65	.79	.37	37	.81	.41	.62	.42
19	.89	.52	.72	.44	38	.74	.30	.52	.44

အမှတ်	P_H	P_L	p	r	အမှတ်	P_H	P_L	p	r
39	.93	.48	.73	.55	59	.85	.30	.59	.56
40	.93	.52	.75	.52	60	.89	.48	.70	.48
41	.89	.63	.77	.35	61	.85	.48	.68	.41
42	.93	.59	.78	.64	62	.74	.44	.59	.31
43	.93	.44	.72	.57	63	.78	.30	.54	.48
44	.81	.56	.69	.29	64	.52	.26	.39	.28
45	.81	.48	.65	.36	65	.89	.60	.76	.38
46	.91	.60	.77	.41	66	.33	.11	.21	.31
47	.93	.63	.80	.43	67	.65	.37	.51	.28
48	.44	.15	.29	.34	68	.93	.56	.77	.49
49	.56	.26	.41	.31	69	.89	.48	.70	.48
50	.74	.33	.54	.41	70	.63	.33	.48	.30
51	.96	.58	.80	.55	71	.40	.15	.27	.31
52	.81	.59	.71	.26	72	.74	.33	.54	.41
53	.89	.48	.70	.48	73	.44	.19	.31	.29
54	.81	.44	.63	.40	74	.59	.30	.44	.30
55	1.00	.47	.80	.74	75	.41	.19	.29	.26
56	.93	.63	.80	.43					
57	.74	.33	.54	.41					
58	.91	.49	.72	.50					

การหาค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$\text{สูตร} \quad r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{x} (n - \bar{x})}{ns^2} \right\}$$

$$\text{เมื่อ} \quad r_{tt} = \text{ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ}$$

$$n = \text{จำนวนข้อของแบบทดสอบ}$$

$$\bar{x} = \text{คะแนนเฉลี่ยในการสอบครั้งนั้น}$$

$$s^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนนการสอบครั้งนั้น}$$

ข้อทดสอบหลังจาก นำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดค่าน้ำโรง
จำนวน ๑๐๐ เสนีค่าที่ต้องการดังนี้

$$n = 75$$

$$\bar{x} = 49$$

$$s^2 = 102$$

$$r_{tt} = \frac{75}{74} \left\{ 1 - \frac{49 (75 - 49)}{75 \times 102} \right\}$$

$$= \frac{75}{74} \left\{ 1 - \frac{49 \times 26}{7650} \right\}$$

$$= \frac{75}{74} \left\{ 1 - \frac{1274}{7650} \right\}$$

$$= 1.01 \times .8335$$

$$r_{tt} = \underline{\underline{.8447}}$$

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ประจําภาคกลาง ปีการศึกษา ๒๕๑๘

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าข้อที่ถูกข้อที่สุด
โดยทำลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

วรรณคดี

๑. พระเจ้าพรหมทัตเสด็จไปป่าเพื่ออะไร
 - ก. แลสัตว์
 - ข. พิจารณาจับช้างศึก
 - ค. ทดลองความสามารถที่ชาวกุมาร
 - ง. ออกไปรบกับศัตรู
๒. เหตุใดที่ชาวกุมารจึงคิดว่าพระเจ้าพรหมทัต
 - ก. ว่างราชสมบัติ
 - ข. แก่แก่แทนบิดา
 - ค. แค้นที่ไร้งานหนัก
 - ง. แค้นที่หนุ่ยนกและขณะนั้นไม่มีใครเห็น
๓. ใครสอนที่ชาวกุมารว่า " เวรย่อมไม่ระงับด้วยเวร "
 - ก. พระบิดา
 - ข. พระมารดา
 - ค. พระอาจารย์
 - ง. พระเจ้าพรหมทัต
๔. ใครห้ามที่ชาวกุมารไม่ให้หาพระเจ้าพรหมทัต
 - ก. พระบิดาและพระมารดา
 - ข. พระอาจารย์
 - ค. ทหารของพระเจ้าพรหมทัต
 - ง. น้ำใจอันดีของที่ชาวกุมารเอง
๕. ในเรื่องที่ชาวกุมารใครเป็นผู้ไม่มี น้ำใจ เป็นนักกีฬา
 - ก. พระเจ้าที่สี่โกศล
 - ข. พระมารดาที่ชาวกุมาร
 - ค. พระเจ้าพรหมทัต
 - ง. พระธิดาของพระเจ้าพรหมทัต

๖. ที่มาอุกุมารได้รับผลจากการปฏิบัติอย่างไร

ก. ถูกประหารชีวิต	ข. ถูกขับไล่ออกจากเมือง
ค. ได้เป็นรองพระเจ้าแผ่นดิน	ง. ได้พระธิดาเป็นมเหสีและกลับไปครองเมือง-
โกศล

๗. เรื่องสังข์ทองเป็นเรื่องประเภทใด

ก. ป็นเรื่องจริง	ข. เป็นนิทาน
ค. ป็นเรื่องตลก	ง. เป็นเรื่องประวัติศาสตร์

๘. ใครเป็นต้นเหตุให้พระสังข์ถูกขับออกจากเมือง

ก. เอยสังข์	ข. นางจันทา
ค. หร	ง. ท้าวศวิมล

๙. "สินบน" หมายถึงอะไร

ก. ทรัพย์สิน	ข. ยกย่องชมเชย
ค. ฝากหกลกหลวง	ง. ให้ทรัพย์สินหรือสิ่งของตอบแทนที่ช่วยให้งาน-
สำเร็จ

๑๐. การให้สินบนเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่

ก. ใ้ควรปฏิบัติ	ข. ไม่ดีเพราะยั่วยุให้คนทำผิดหรือทุจริต
ค. ไม่มีอะไรเสียหาย	ง. คือแสดงถึงความกตัญญูรู้คุณ

๑๑. เหตุใดนางจันทา จึงให้สินบนโหร

ก. อิจฉานางจันทา	ข. อิจฉาท้าวศวิมล
ค. คีใจที่นางจันทาออกลูกเนื้อ
หอยสังข์	ง. คีใจที่นางเองได้ธิดา

๑๒. ท้าวศวิมลมีนิสัยอย่างไร

ก. สุขุม หนักแน่น	ข. ไม่มีเหตุผล เชื่อคนง่าย
ค. โหดร้ายทารุณ	ง. ใจรวนเร

๑๓. เหตุใดท้าวท้าวจึงช่วยให้พระสังข์ออกจากหอยสังข์

ก. พระสังข์มีบุญญาธิการสูง	ข. สงสารนางจันทา
ค. พระสังข์อยู่ในหอยความ
อึดอัด	ง. โมโหที่ไ้ป่มาจิกกินข้าว

๑๔. พระสังข์คิดอย่างไรจึงออกมาจากหอยสังข์ในครั้งแรก
 ก. อยู่ในหอยอีกอึดมาก ข. อยากมีเพื่อนเล่น
 ค. มองหาทางหาอาหารไว้คอยแบ่ง เสียกายชาวที่แม่หมาอย่างเหนื่อยยาก
๑๕. " บิดุรงก์แห่งกลอีกคนพาล " อีกคนพาล หมายถึงใคร
 ก. ผู้หญิงชื่อพาล ข. นางจันทวี
 ค. นางจันทรา ง. โทธ
๑๖. พระสังข์มีความดีงามอย่างไร
 ก. ฤๅษณ์ต่อมารดา ข. มีบุญญาธิการสูง
 ค. ไร้ปรางสวยงาม ง. กลาหาญออกทน
๑๗. เหตุใดนางจันทวีจึงพบหอยสังข์แตกจะเอี้ยก
 ก. เกรงพระสังข์จะหลบเข้าไปซ่อน ข. พระสังข์โศกที่ จะอยู่ข้างนอกได้แล้ว
 ค. อยากให้พระสังข์ออกมาช่วยทำงาน ง. โกรธหอยสังข์ที่ไม่ช่วยไล่ไก่ป่า
๑๘. แพ้ ควรตั้งอยู่ที่ใด
 ก. งามแม่น้ำลำคลอง ข. ข้างถนนหรือสองฝั่งทาง
 ค. งามท้องนาหรือในสวน ง. ตามภูเข
๑๙. ผู้ที่จะเสียใจโดยสารรถไฟครึ่งราภาจะต้องมีอายุเท่าใด
 ก. วาย ๑๒ ปีพอดี ข. อายุ ๑๒ ปีขึ้นไป
 ค. วายต่ำกว่า ๑๒ ปีลงมา ง. ชายอายุ ๑๒ ปี หญิงอายุ ๑๓ ปีลงมา
๒๐. หญิงหม้าย ๖ บุตรกี่คน
 ก. หนึ่งคน ข. สองคน
 ค. สามคน ง. หลายคน
๒๑. เหตุใดหญิงหม้ายจึงต้องการให้บุตรของตนได้เรียน
 ก. วายให้บุตรร่ำรวย ข. อยากให้บุตรขยันขันแข็ง
 ค. วายให้บุตรมีความรู้ ง. อยากให้บุตรได้รับราชการเมื่อเติบโตขึ้น

๒๒. " มารค มีความเวทนาบุต^ยยั้ง^ยนั^ก " เวทนา หมายความว่าอย่างไร
 ก. กิเ็น^คดู ข. สงสาร
 ค. ว้าวาง^จใจ ง. เป็น^หวง อาลัย
๒๓. บุตร^รรู้^ลึก^ก ำ^ามาร^าคา^าทำ^าถูก^กต้อง^ดยั้ง^ยขึ้น^ชใน^นตอ^นใด^ไ
 ก. กอน^อซ้อ^อตัว^อร^รด^ดไฟ ข. ตอ^นเค^เิบ^บโค^คเป็น^ปผู้[ุ]ใหญ่^ย
 ค. กอน^อเจ้า^จพ^ปนัก^นงาน^นร^รด^ดไฟ^{ไฟ}ขอ^อ ง. ตอ^นส่ง^สตัว^อค^คืน^นที่^{ที่}ทาง^ทออก^ก
 ๒๔. เรื่อง^รห^หึง^งหม้าย^มกับ^บบุ^บตร^รให้^หก^กค^คี[ี]เก^เี่ยว^วกับ^บค^คำ^าน^นใด^ไ
 ก. กว^วาร^รก^กและ^ลสง^สสาร^สล^ลก ข. กว^วาม^มม^มข^ขย^ยส^สถ^ถ
 ค. การ^รศ^ศึก^กษา^ษเล^ลา^าเร^รียน^น ง. กว^วาม^มซ^ซือ^อส^สถ^ถย^ย
๒๕. เหตุ^หค^คิ[ิ]ห^หึง^งหม้าย^มจ^จึง^งม^มไ^ไให้^หเงิน^นบุ^บตร^รเพ^{เพ}ื่อ^อซ^ซือ^อข^ขน^นม^มก^กิน^นบ^บ้าง^ง
 ก. น^นาง^งม^มไ^ไมี^{มี}เ^เเงิน^นเหล^ลือ^อเล^ลย ข. บ^บุ^อตร^รม^มไ^ไค^ค้อ^อขอ^อ
 ค. ค^คอง^งการ^รค^คี[ี]ก^กบุ^บตร^รให้^หรู้^รจ^จัก^กป^ประ^{ระ}ง^ง น^นาง^งเหล^ลือ^อเ^เเงิน^นเพ^{เพ}ียง^งเล^ล็ก^กน^นอย^ย

หลักภาษา

จงบอกความหมายของคำต่อไปนี้ (จากข้อ ๒๒ - ๓๓)

๒๖. " สำ^สร^รเ^เจ^จโ^อห^ห " หมาย^หถึง^ง
 ก. ตัก^ทสิน^นค^คี[ี] ข. วั^วชี^{ชี}วิ^{วิ}ต^ต
 ค. ป^ประ^{ระ}ห^หาร^รชี^{ชี}วิ^{วิ}ต^ต ง. เส^สร^รจ^จค^คี[ี]
๒๗. " ส^สาร^รดี^{ดี} " หมาย^หถึง^ง
 ก. ค^คน^นข^ขั^อบ^บร^รด^ด ข. ค^คน^นซ^ซี[ี]ม^มา^า
 ค. ข^ขาว^วส^สาร^ร ง. ช^ชู้^อถ^อือ^อส^สาร^ร
๒๘. " ก^กอง^งก^กุม^มท^ท " หมาย^หถึง^ง
 ก. ก^กอง^งเ^เา^าถ^ถาน^น ข. ก^กอง^งพ^พิน^น
 ค. ก^กอง^งไฟ^{ไฟ} ง. ก^กอง^งเ^เเงิน^นก^กอง^งท^ทอง^ง

๔๕. แดงท่าสมค..... หาย

ก. บรรทีก

ข. บรรณทีก

ค. บันทีก

ง. บันทรีก

๔๖. เขาคัคคั้ว.....

ก. บันจง

ข. บันจง

ค. บรรจง

ง. บรรณจง

๔๗. แมวไซ้ไม้..... ตีเส้น

ก. บันทัด

ข. บันทัด

ค. บรรณทัด

ง. บรรทัด

๔๘. ชั้น ออกเสียงเหมือนกับคำใด

ก. กั้น

ข. ชั้

ค. ้น

ง. คั้น

๔๙. ส้อม ออกเสียงเหมือนกับคำใด

ก. ส่อม

ข. ซ่อม

ค. ส้อม

ง. ถูกทั้งข้อ ก. ข. ค.

ให้เลื้กคำที่มีเสียงกล้งของกัน (จากข้อ ๕๐ - ๕๓)

๕๐. กระหมึก..... "

ก. กระบวน

ข. กระจาย

ค. าระต่าง

ง. กระแหม

๕๑. " นอนกลางคืน..... "

ก. กีนกลางทุ้ง

ข. กีนกลางทราย

ค. กีนกลางหนอง

ง. กีนกลางวัน

๕๒. " รักคือ เหมจั่ว..... "

ก. รักวัวให้ขี่

ข. รักชั่วห้ามสาว

ค. รักชั่วห้ามเสา

ง. รักจั่วห้ามขี่

๕๓. " รักวัวให้ผูก..... "

ก. รักลูกให้ขี่

ข. รักลูกให้คา

ค. รักสันให้คอ

ง. รักควายให้เลี้ยง

การใช้ภาษา

๕๔. ข้อความที่เขียนบนสุดของจดหมายคือ.....

ก. ที่อยู่ผู้รับ

ข. ที่อยู่ผู้เขียน

ค. คำขึ้นต้น

ง. วัน เดือน พ.ศ.

๕๕. จดหมายธรรมดาส่งภายในประเทศ ต้องติดแสตมป์เท่าใด

ก. ๒๕ สตางค์

ข. ๕๐ สตางค์

ค. ๗๕ สตางค์

ง. ๑.๕๐ บาท

๕๖. การจำหน่ายของมีหลักสำคัญอย่างไรบ้าง

ก. เขียนให้ตัวโต

ข. เขียนให้สวยงาม

ค. เขียนด้วยปากกาอย่าใช้ดิน
สอดคำ

ง. เขียนให้ละเอียด ชัดเจน สะอาด

๕๗. จดหมายถึงผู้ควรใช้สรรพนามแทนตัวผู้เขียนอย่างไร

ก. ข้าพเจ้า

ข. กระผม คิฉัน

ค. ผม หนู หรือชื่อผู้เขียน

ง. เรา ฉัน

๕๘. การส่งจดหมายที่จะให้ถึงมือผู้รับแน่นอน ต้องส่งโดยวิธีใด

ก. ไปรษณีย์ให้มาก ๆ

ข. ใช้ไปรษณีย์บัตร

ค. ลงทะเบียน

ง. นำไปฝากบุรุษไปรษณีย์โดยตรง

๖๖. การอ่านใบใจควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. มีเมธาธิและกวาศสาบตา ข. ทำปากขมขมบีบตาม
 ค. ใญ่ขี้ตัวหนึ่งสือตามหตา ง. จ้องอ่านทีละคำ
 อาน

ให้อานร้อความต่อไปนั้แล้วตอบคำถามในตอนท้าย

พังพอนเป็นสัตว์ที่โกร ๆ กรู๊จ๊ก เพราะนักเล่นกลชอบเอามาแสดงก็สู้กับงูเพื่อให้คนดู มันมีนิสัยชอบกักกินงูทั้งชนิดที่มีพิษและไม่มีพิษ จึงทำให้โกร ๆ เข้าใจผิดคิดว่า พังพอนมีกำลังภายในป้องกันพิษงูได้ บางคนก็เล่ากันเป็นตุเป็นตะว่าพอพังพอนถูกงูกัด ก็จะวิ่งไปกินใบยาเพื่อถอนพิษงูแล้วกลับมาสู้กับงูใหม่ นับเป็นความเข้าใจผิดทั้งสิ้น

หากพังพอนถูกงูกัดเข้าจริง ๆ ก็ตายด้วยพิษงูเหมือนกับสัตว์อื่น ๆ แต่ที่มันสามารถสู้กับงูได้ ก็เพราะมันมีความว่องไวมาก ในขณะที่มันต่อสู้กับงู ความตื่นเต้นจะทำให้ขนของมันพอง คิ้วโตขึ้น เวลางูฉกมันก็จะโหดแหลมไปมา งูมักจะฉกถูกเฉพาะปลายขนของมันเท่านั้น แต่พองูฉกหัวต่ำลงมามันก็จะฉวยโอกาสกระโดดเข้ากัดท้ายทอยงูทันที หรือมิฉะนั้นมันจะวิ่งวนรอบ ๆ ตัวงูจนงูหันตัวตามไม่ทัน แล้วกระโดดเข้ากัดท้ายทอยงู ผั่งเขียวอันแหลมคมลงไป แล้วสับัดทันทีทำให้งูสะดุ้ง ตกใจตายได้

(จากหนังสือสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม กรมวิชาการ หน้า ๓๐ : ๒๕๑๔)

๖๗. เหตุใดพังพอนกับงูจึงสู้กัน

- ก. เป็นคู่อาฆาตกัน ข. ถูกนักเล่นกลยั่วให้โกรธกัน
 ค. พังพอนชอบกินงูเป็นอาหาร ง. งูชอบฉกพังพอนก่อน

๖๘. เหตุใดพัง พอนจึงไม่ได้รับอันตรายจากงูพิษ

- ก. มีกำลังภายใน ข. มียาถอนพิษงู
 ค. มีความว่องไวมากกว่างู ง. ตัวโตกว่างู

๖๙. ถ้างูพิษฉกถูกฟังพอนจริง ๆ ฟังพอนจะเป็นอย่างไร

ก. ไล่บ	ข. ตาย
ค. รีบวิ่งไปกินยาถอนพิษ	ง. ไม่เป็นไรเลย

๗๐. เหตุใดฟังพอนจึงพองขึ้นเมื่อต่อสู้กับงู

ก. เกิดความตื่นเต้น	ข. กลัวงูฉก
ค. หลอกกูต่อสู้ให้กลัว	ง. ขู่ให้งูหนี

๗๑. ฟังพอนจะรวบโอกาสกัดงูในตอนที่ใด

ก. ตอนงูฉกหัวต่ำลง หรือหันตัวตามไม่ทัน	ข. ตอนงูเหิน้อย
ค. ตอนงูเลื้อยหนี	ง. ตอนงูหมอบเข้าขอมแพ

๗๒. จุดอ่อนของฟังพอนที่ถูกฟังพอนกัดคือที่ใด

ก. ที่หัว	ข. ที่หาง
ค. ที่ปาก	ง. ที่ท้ายทอย

๗๓. สาเหตุที่ฟังพอนเอาชนะงูได้คืออะไร

ก. มีเขี้ยวที่มีพิษ	ข. มีความว่องไวและเชี่ยวชาญ
ค. มีขนหนา	ง. ตัวโตกว่า

๗๔. เล่าเป็นเหตุเป็นตะ " หมายความว่าอย่างไร

ก. เล่าเป็นเรื่องเป็นราว	ข. เล่าตลก
ค. เล่าปืดยาว	ง. เล่าสั้น ๆ และตลก

๗๕. เรื่องที่อำมาตย์ให้ขอก็คืออะไรแก่ผู้ว่าราชการ

ก. แพ้เป็นพระชนะเป็นมา	ข. ผู้ที่โตกว่ายอมชนะเสมอ
ค. รุ้แพ้ชนะรู้ภัย	ง. ผู้ที่เก่งเท่านั้นจึงจะอยู่รอด

ภาคผนวก ก

ส่วนหนึ่งของคู่มือ อครู แบบเรียนเสริมทักษะ แบบฝึกหัดที่ใช้ในชุดการสอน

ข้อเสนอแนะประกอบการใช้ชุดการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

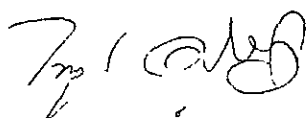
๑. ครูผู้สอนจะต้องศึกษาคู่มือการสอนและชุดการสอนให้เข้าใจถึงวิธีการใช้อย่างดีก่อนที่จะนำไปใช้สอนทุกครั้ง
๒. ชุดการสอนในแต่ละชุดจะใช้สอนในเวลา ๕๐ นาที
๓. ลำดับของเนื้อหาวิชาได้เรียงลำดับต่อเนื่องกันไปจากชั่วโมงที่ ๑ ถึงชั่วโมงที่ ๗ ของแต่ละสัปดาห์
๔. การสอนในแต่ละชั่วโมงจะมีการฝึกทักษะทั้ง ๔ คือ การอ่าน พูด ฟัง และการเขียนวนเวียนกันไปด้วยเสมอ แต่จะมีการเน้นมาก หรือน้อยในทักษะด้านใดนั้นขึ้นอยู่กับสัปดาห์ที่กำหนดไว้
๕. แบบฝึกหัดและบทเรียนเสริมทักษะในแต่ละชั่วโมง มีมากกว่าหนึ่งแบบฝึกหัด เพื่อให้ให้นักเรียนได้เลือกใช้ตามระดับความสามารถของแต่ละบุคคล มิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ทุกคนทำ หรืออ่านทุกแบบฝึกหัด
๖. ในการทำแบบฝึกหัดครูจะต้องย้ำและปลูกฝังค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ความเป็นเมตตาเกื้อกูลเชื่อถือได้ โดยไม่ดูเฉลยก่อนที่จะหาแบบฝึกหัดเสร็จ
๗. นักเรียนทุกคนมีสมุดแบบฝึกหัดคนละ ๑ เล่ม เพื่อใช้ในการทำแบบฝึกหัด
๘. นักเรียนแต่ละคนควรจะรู้ความก้าวหน้า และความสามารถของตนเอง หลังจากเรียนแล้ว โดยการตรวจคำตอบจากเฉลย

คำนำ

คู่มือครูฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ร่วมกับชุดการสอนวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ สัปดาห์ที่ ๑๕ - ๑๘ จุดมุ่งหมายของการใช้ชุดการสอนนี้ก็เพื่อ
อำนวยความสะดวกให้ครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา
อุปกรณ์ประกอบการสอนตลอดจนแบบฝึกหัด และบทเรียนเสริมทักษะที่สอดคล้องกับ
ความสามารถของนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ในแต่ละบทเรียนได้กำหนดสังกัป
(Concept) และจุดมุ่งหมายเชิงพาติกรรมไว้อย่างแจ่มชัด

หากครูผู้สอนได้ศึกษาคู่มือครูให้เข้าใจแจ่มแจ้ง พร้อมทั้งใช้ชุดการสอน
ประกอบตามคำแนะนำในคู่มือครู ก็จะเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่า การเรียนการสอนนั้น
จะสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

(นาสี งามกุล) ป. ๖

ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คู่มือการสอนสัปดาห์ที่ ๑๕ ชั่วโมงที่ ๑

หลักภาษา - การอ่านคำยาก และคำราชาศัพท์ในเรื่อง ที่ฆาตุฆาร

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนสามารถอ่าน - เขียน และเข้าใจความหมายศัพท์ยาก ที่กำหนดให้ได้ออกต้องไม่ต่ำกว่า ๘ คำ
๒. นักเรียนสามารถอ่าน - และเข้าใจความหมายของคำราชาศัพท์ ในเรื่องที่ฆาตุฆารได้ออกต้องไม่ต่ำกว่า ๑๐ คำ
๓. นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดที่ ๑, ๒ และ ๓ ได้ออกต้อง ไม่ต่ำกว่า ๖๐ %

อุปกรณ์

๑. บัตรคำคำยาก
๒. บัตรคำราชาศัพท์
๓. แบบฝึกหัดเสริมทักษะ ๑, ๒, ๓
๔. แบบเรียนภาษาไทยเล่ม ๒

กิจกรรมการสอน

๑. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า เรื่องที่ฆาตุฆารที่จะเรียนต่อไปนี้มีคำศัพท์ใหม่หลายคำที่นักเรียนอาจจะอ่านไม่ถูก หรืออ่านแล้วไม่เข้าใจความหมาย เราควรมาฝึกอ่านคำเหล่านี้ได้ออกต้องเสียก่อน ครูยกบัตรคำให้นักเรียนอ่านพร้อมกันทั้งชั้น แล้วให้นักเรียนฟังการอ่านที่ถูกต้องจากครูสลับกันไป บัตรคำที่ใช่แล้ว ให้เสียบบนกระเป๋ ผนัง แล้วฝึกอ่านพร้อมกันทั้งชั้นอีกครั้งหนึ่ง

๒. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า นอกจากในเรื่องที่ฆาตุฆารจะมีคำยากแล้ว ยังมีคำราชาศัพท์ปะปนอยู่หลายคำ เพราะเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับองค์พระ-

มหากษัตริย์ หากเราไม่เข้าใจความหมายก็อ่านไม่รู้เรื่อง ไม่สนุก ให้นักเรียน
อ่านเนื้อเรื่องจากหนังสือแบบเรียนแล้วบอกครูว่ามีคำใดเป็นคำราชาศัพท์บ้าง ครูเขียน
คำนั้นบนกระดานว่า ในชั้นนี้ครูควรจะซักถามให้นักเรียนได้ตอบทุกคน

๓. ครูนำบัตรคำราชาศัพท์ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันทั้งชั้น แล้ว
ครูชี้ให้นักเรียนบอกความหมายเป็นรายบุคคล หากตอบไม่ได้ให้เพื่อน ๆ ในชั้นช่วยกัน
ตอบ แล้วครูพลิกเฉลยด้านหลังบัตรคำให้นักเรียนดู

๔. ครูซักถามนักเรียนเพื่อให้แสดงเหตุผลว่า

เหตุใดภาษาไทยเราจึงต้องมีคำราชาศัพท์ใช้

หลังจากนักเรียนแสดงเหตุผลแล้ว ครูควรสรุปให้นักเรียนเข้าใจว่า " เหตุที่ภาษาไทย
เรามีคำราชาศัพท์ใช้เพราะประเทศไทยเรามีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข คำราชาศัพท์
เป็นคำสุภาพ เป็นภาษาที่ไพเราะจึงมีใช้ในคาพระพันธ์มาก "

๕. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๓ กลุ่ม แล้วออกมาเขียนคำยาก
แข่งกันบนกระดานดำ โดยครูอ่านจากบัตรคำคำยาก

๖. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ ๑, ๒, ๓ ตามลำดับ ความสามารถ
ของนักเรียนแต่ละคน ให้นักเรียนตรวจเฉลยคำตอบด้วยตนเอง ในชั้นนี้ครูควรเน้นถึง
ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ฝึกให้นักเรียนเกิดคุณธรรมในด้านความซื่อตรง

เนื้อเรื่องที่สอน

๑. เรื่องที่ชาวกุมารจากแบบเรียนภาษาไทยเล่ม ๒ ชั้นประถม ๔

๒. ศัพท์ยากในบัตรคำ ๑๐ คำ ได้แก่คำว่า ชรรณศักดิ์ โอกาส
ศัตรู พรหมทัต พาราณสี ข้าราชการบริวาร พยาบาท สามารถ เชนย และประหาร

๓. คำราชาศัพท์ในเรื่องที่ชาวกุมาร ๑๕ คำ ได้แก่คำว่า ไอรส
ธิดา มเหสี ประพาธ สวรรค์ ข้าราชการบริวาร พระเคียร พระเชนย ประหาร อภิเษก
ประทับ ประทม เสด็จกรีธาทัพ รดพระที่นั่ง โปรด

คำต่อไปนี้เขียนผิดให้นักเรียนแก้ไขถูกต้องโดยทำลงในสมุดแบบฝึกหัดของนักเรียนเอง แล้วตรวจคำตอบจากเฉลย ข้อใดถูกให้ ๑ คะแนน ข้อใดผิดให้ ๐ นักเรียนต้องข้อสัณฑ์ตนเอง ไม่เปิดดูเฉลยก่อนทำแบบฝึกหัดเสร็จ

ตัวอย่าง	บุคคล	ที่ถูกเป็น	บุคคล
๑. โอกาส		ที่ถูกเป็น	
๒. สัตว์		"	
๓. กิลา		"	
๔. มเหรี		"	
๕. สาม		"	
๖. ประราช		"	
๗. อพิเณ		"	
๘. พยาโรค		"	
๙. ประชาญ		"	
๑๐. ราชังค		"	

แบบฝึกหัดที่ ๒ / ๑๕

คำสั่ง ให้นักเรียนหาความหมายของศัพท์ต่อไปนี้ โดยเลือกอักษรหน้าความหมายที่ถูก
เขียนลงในสมุดแบบฝึกหัด เสร็จแล้วจึงตรวจคำตอบจากเฉลยเพื่อให้คะแนน
นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง อย่าคัดลอกก่อนที่จะทำแบบฝึกหัดเสร็จ

๑.	ประพาส	หมายถึง			
	ก.	แสงสว่าง	ข.	ท่องเที่ยว	ค. มองหา
๒.	สารดี	หมายถึง			
	ก.	ช่าง	ข.	คนทำสวน	ค. คนขับรถ
๓.	อภิเษก	หมายถึง			
	ก.	ทำนํ้ามัน	ข.	งานประจำปี	ค. แต่งงาน
๔.	เขนย	หมายถึง			
	ก.	เคย	ข.	หมอน	ค. ลูกเขย
๕.	พระทัย	หมายถึง			
	ก.	กองไฟ	ข.	ร้อนรน	ค. ใจ
๖.	ประทับ	หมายถึง			
	ก.	นอน	ข.	นั่ง	ค. ยืน
๗.	โอรส	หมายถึง			
	ก.	ลูกชาย	ข.	ลูกสาว	ค. รถพระเจ้าแผ่นดิน
๘.	ประหาร	หมายถึง			
	ก.	ตี	ข.	ฆ่า	ค. พัน
๙.	ระงับ	หมายถึง			
	ก.	ปล่อยไป	ข.	ยับยั้งไว้	ค. ส่งสาร
๑๐.	มเหสี	หมายถึง			
	ก.	ญาติ	ข.	ภรรยา	ค. ลูกสาว

แบบฝึกหัดที่ ๓ / ๑๕

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทยเล่ม ๒ เรื่องที่ขาวูกุมาร แล้วหาคำที่ออกเสียงสะกดเหมือนเสียงพยัญชนะที่กำหนดให้ต่อไปนี้ โดยทำลงในสมุดแบบฝึกหัด เสร็จแล้วจึงตรวจดูคำตอบที่ถูกต้องจากเฉลย นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์อย่าเปิดดูเฉลยก่อนที่จะทำแบบฝึกหัดเสร็จ

๑. คำที่ออกเสียงกลายตัว " ค " สะกด เช่น ทัว ต สะกดได้คำ พรหมทัต
 - ๑.๑ ทัว..... สะกดได้แก่คำว่า.....
 - ๑.๒ ทัว..... "
 - ๑.๓ ทัว..... "
 - ๑.๔ ทัว..... "
 - ๑.๕ ทัว..... "
๒. คำที่ออกเสียงกลายตัว " บ " สะกด
 - ๒.๑ ทัว..... สะกดได้แก่คำว่า.....
๓. คำที่ออกเสียงกลาย " น " สะกด
 - ๓.๑ ทัว..... สะกดได้แก่คำว่า.....
 - ๓.๒ ทัว..... "
 - ๓.๓ ทัว..... "
 - ๓.๔ ทัว..... "

คเณ	-	ค	๑๐	คเณ	-	ค	๑๐
คเณ	-	ค	๑๐	คเณ	-	ค	๑๐
คเณ	-	ค	๑๐	คเณ	-	ค	๑๐
คเณ	-	ค	๑๐	คเณ	-	ค	๑๐

คู่มือการสอนสัปดาห์ที่ ๑๕ ชั่วโมงที่ ๒

วรรณคดีไทย เรื่องที่ชาวกุมาร

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่ชาวกุมารด้วยปากเปล่าหลังจากการอ่านได้
๒. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของข้อความต่อไปนี้ได้
" น้ำใจนักกีฬา " " เวรย่อมไม่ระงับด้วยเวร " ความพยายาม "
๓. นักเรียนสามารถทบทวนข้อที่ ๑, ๒ ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่า

๗๐ %

อุปกรณ์

๑. รูปภาพ ๖ รูปเกี่ยวกับ
 - พระเจ้าที่มีติโกศลพาโอรสและมเหสีหนีเข้าป่า
 - พระเจ้าที่มีติโกศลและมเหสีถูกประหารชีวิต
 - ที่ชาวกุมารคิดพิณ
 - ที่ชาวกุมารขับร้องเร่อาหารตามไม้ต้น
 - ที่ชาวกุมารสมรสกับธิดาพระเจ้าพรหมทัต
๒. บัตรข้อความที่อธิบาย
 - น้ำใจนักกีฬา เวรย่อมไม่ระงับด้วยเวร ความพยายาม
๓. แบบฝึกหัดที่ ๑, ๒
๔. แบบเรียนภาษาไทยเล่ม ๒ เรื่องที่ชาวกุมาร

กิจกรรมการสอน

๑. ครูอธิบายว่าในช่วงก่อนเราได้ศึกษาเกี่ยวกับศัพท์ยาก และคำราชาศัพท์มาแล้ว ต่อไปนี้ให้นักเรียนฝึกการอ่านในใจ เรื่องที่ชาว कुमार เมื่อ นักเรียนอ่านจบแล้วครูจะทดสอบความเข้าใจว่า นักเรียนอ่านรู้เรื่องหรือไม่

๒. ครูซักถามนักเรียนว่า การอ่านในใจให้รวดเร็วและเข้าใจ เรื่องใดคือควรปฏิบัติเช่นไร ครูสรุปเขียนบนกระดานดำ ต้องมีสมาธิ ต้องกวาดสายตาจากซ้าย ไปขวาอย่างรวดเร็ว อย่างจงเป็นคำ ๆ อย่าทำปากขมุบขมิบ

๓. ให้นักเรียนอ่านในใจเรื่องที่ชาว कुमार (ไม่เกิน ๑๐ นาที)

๔. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ ๑ (ไม่เกิน ๑๐ นาที)

๕. ครูนำรูปภาพมาเขียนบนกระดานนิ่งตามลำดับเหตุการณ์ในเนื้อเรื่อง แล้วให้นักเรียนออกมาเล่าเรื่องที่ชาว कुमार โดยยกรูปภาพประกอบประมาณ ๒ - ๓ คน

๖. ครูนำบัตรคำเขียนบนกระดานนิ่งแล้วให้นักเรียนอภิปรายความหมาย โดยครูอาจจะใช้คำถามว่า

- บุคคลที่น่าสนใจเป็นนักกีฬาควรมีลักษณะอย่างไร
- พระเจ้าพรหมทัตมีน้ำใจเป็นนักกีฬาหรือไม่ เพราะอะไร
- ความพยายามคืออะไร ดีหรือไม่
- เวรย่อมไม่ระงับด้วยเวรจริงหรือไม่ ยกตัวอย่าง

๗. ครูสรุปความหมายและเหตุผลบนกระดานดำ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน

๘. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ ๒

เนื้อเรื่องที่สอน

๑. เรื่องที่ชาวกุมารจากแบบเรียนภาษาไทยเล่ม ๒

๒. บุคคลที่มีน้ำใจเป็นนักกีฬาควรมีลักษณะดังนี้

- มีความอดทน
- รู้แพ้รู้ชนะ คือแพ้ก็ไม่เสียใจ ชนะก็ไม่ดีใจ หรือ
เขายะเยอ洋洋
- ไม่เอาเปรียบ หรือทำร้ายผู้อื่นอ่อนแอกว่าหรือไม่มีทางสู้

๓. พระเจ้าพรหมทัตไม่มีน้ำใจเป็นนักกีฬา เพราะฆ่าพระเจ้า
ที่มีดีโลกดล ทั้ง ๆ ที่พระองค์และมเหสีเสด็จหนีเข้าป่าไม่มีทางสู้อยู่แล้วยังให้ทหารตาม
จับมาประหารชีวิต

๔. ความพยายาม คือการป้องกันเพื่อแก้แค้นแก้บุคคลที่ทำให้เรา
ได้รับความทุกข์ เพื่อให้เขาได้รับความทุกข์เช่นกัน การมีความพยายามยอมไม่ตี เพราะทำ
ให้จิตใจไม่สงบ เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนทั้งสองฝ่าย

๕. เวรย่อมไม่ระงับด้วยเวร หรือเวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร
นั้นเป็นความจริง เพราะถ้ามนุษย์เรารู้จักการให้อภัย ไม่ผูกพยาบาทจองเวรกัน เรา
ก็จะเป็นศัตรูต่อกัน จะไม่ทำร้ายกันแกลงกัน มนุษย์เราจะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

แบบฝึกหัดที่ ๑ / ๑๕ / ๒

คำสั่ง

ให้นักเรียนเลือกอักษรหน้าข้อที่ถูกต้อง เขียนลงในสมุดแบบฝึกหัดแล้ว
ตรวจเฉลยคำตอบจากท้ายแบบฝึกหัด ข้อใดถูกให้ ๑ คะแนน ข้อใดผิดให้ ๐
นักเรียนเองมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองอย่าเปิดดูเฉลยก่อนทำแบบฝึกหัดเสร็จ

๑. ที่ชาวกุมาร มีความสามารถทางด้านใด ?

- ก. มีความสามารถในการรบ
- ข. มีความสามารถในการขับร้อง, คีตพิน
- ค. มีความสามารถในการขับรถ
- ง. มีความสามารถในการเล่นสกา

๒. พระบิดาของชาวกุมารตายเพราะเหตุใด ?

- ก. ป่วย
- ข. ถูกลอบทำร้าย
- ค. พระเจ้าพรหมทัตประหาร
- ง. ถูกสัตว์ร้ายกัด

๓. พระเจ้าพรหมทัตเสด็จไปทำอะไรในป่า ?

- ก. ล่าสัตว์
- ข. ติดตามช้างศึก
- ค. บวชเป็นฤๅษี
- ง. ชมป่า

๔. เหตุใดที่ชาวกุมารจึงกีดฆ่าพระเจ้าพรหมทัต ?

- ก. เพื่อชิงราชสมบัติ
- ข. เป็นไส้ศึกให้ผู้อื่น
- ค. โกรธที่พระเจ้าพรหมทัตคำว่า
- ง. แก่แก่แทนบิดา

๕. ใครสอนที่ชาวกุมารว่า " เวย่อมไม่ระงับด้วยเวร "
- อาจารย์
 - พระเจ้าพรหมทัต
 - พระมารดา
 - พระบิดา
๖. ใครเป็นผู้ห้ามที่ชาวกุมาร มีโทษพระเจ้าพรหมทัต ?
- น้ำใจอันดีงามของที่ชาวกุมาร
 - ทหารของพระเจ้าพรหมทัต
 - พระเจ้าที่มีติโกศล
 - พระฤาษี
๗. ทำไมพระเจ้าพรหมทัตจึงไปอยู่ในป่าโดยลำพังกับที่ชาวกุมาร ?
- ออกจากวังไปลำพังสองคน
 - ที่ชาวกุมารขับไล่เร็วจนผู้อื่นตามไม่ทัน
 - ทั้งสองคนหลงทางเข้าไปในป่า
 - ที่ชาวกุมารแกล้งลวงพระเจ้าพรหมทัตไปฆ่า
๘. การที่ที่ชาวกุมารไม่หาพระเจ้าพรหมทัตแสดงว่า ที่ชาวกุมารเป็นกนอย่างไร ?
- ซื่อสัตย์
 - ใจอ่อน
 - มีใจเป็นนักกีฬา
 - ผูกพยาบาท
๙. ผลที่ชาวกุมารได้รับเป็นอย่างไร
- ถูกประหารชีวิต
 - ถูกขับไล่
 - พระเจ้าพรหมทัตยกยอให้แล้วให้กลับไปครองเมืองตามเดิม
 - ถูกทหารรุมทำร้าย

๑๐. ใครเป็นคนไม่มีน้ำใจเป็นนักกีฬา

- ก. พระเจ้าพี่ติโกศล
- ข. พระเจ้าพรหมทัต
- ค. ท้าวสุทนต์
- ง. พระราชมารดา

ปรับปรุงจากแบบทดสอบวรรณคดีไทย ป. ข ค กันชนาฏ เปรมกมล

๕ .๐๐

๕ .๖

๕ .๗

๕ .๘

๕ .๙

๖ .๑

๖ .๒

๖ .๓

๖ .๔

๖ .๕

๔/๖๐/๖ ผู้ดูแลคุณภาพงาน

คู่มือการสอนสัปดาห์ที่ ๑๕ ชั่วโมงที่ ๓

เรียงความ จากเรื่องที่ฟังประกอบจินตนาการ เรื่องก๊ีฬ่าเป็นยาวิเศษ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนสามารถเรียบเรียงเรื่องที่ฟังเขียนเป็นเรื่องขึ้นมาได้
๒. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องจากประสบการณ์ที่ได้อ่านได้ยินได้ฟังให้เพื่อนใคร่เรื่อง
๓. นักเรียนสามารถพูดแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลในเรื่องที่ครูกล่าวถึงได้

อุปกรณ์

๑. รูปภาพก๊ีฬ่าเตะฟุตบอล วิ่ง แข่งจักรยาน วายน้ำ
๒. โครงร่างการเขียนเรียงความเรื่อง " ก๊ีฬ่าเป็นยาวิเศษ "

กิจกรรมการสอน

๑. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า เราเรียนเรื่องที่มาวุกุมารมาแล้วเรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความมีน้ำใจนักกีฬาของที่มาวุกุมารที่ไม่ทำร้ายผู้ไม่มีทางสู้ รู้จักการให้อภัย ไม่ผูกพยาบาทจองเวรต่อไปนี้ให้นักเรียนฝึกหัดร้องเพลง
๒. ครูแจกเนื้อเพลงกราวก๊ีฬ่าให้นักเรียน แล้วครูอ่านให้นักเรียนฟัง
๓. ครูร้องเพลงกราวก๊ีฬ่าให้นักเรียนที่ร้องได้ร้องพร้อมกับครู
๔. ครูและนักเรียนร้องเพลงกราวก๊ีฬ่าพร้อมกัน
๕. ครูซักถามนักเรียนว่าใครเคยถูกฟ้าบ่วง ถ้ามีให้ออกมาเล่าให้เพื่อนฟัง ครูใช้รูปภาพติดแสดงบนกระเป๋าย่นึงเพื่อเร้าให้พูด

๖. ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและหาความหมายของข้อความต่อไปนี้

" กราวชนะรุกใหญ่ไม่รือร้อ กราวแพ็กไม่ทอกัดพันหน "

" รุแพรชนะรอกภัย "

" สู้กันชิงหนาวขาดับหลัง "

" เกลียควังการเล่นเห็นแก่ตัว "

" กี่ฟ้าเป็นยาวิเศษ "

๗. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของนักกีฬาที่ดี โดยครูเขียนลงบนกระดานดำ (ดูจากเนื้อเรื่อง)

๘. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า นักเรียนได้ทราบถึงลักษณะของนักกีฬาที่ดีแล้ว ต่อไปครูจะอ่านเรื่องกีฬาเป็นยาวิเศษให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนตั้งใจฟัง แล้วเขียนเป็นเรียงความมาส่งครู

๙. ครูอ่านเรื่องกีฬาเป็นยาวิเศษให้นักเรียนฟัง ๑ รอบ แล้วให้นักเรียนลงมือเขียน โดยเห็นว่านักเรียนไม่จำเป็นต้องเขียนให้เหมือนครูพูดทุกคำ แต่ให้อาจารย์ลักษณะของนักกีฬามาเขียน และชี้แจงให้เห็นประโยชน์ของการออกกำลังกาย

๑๐. ครูสังเกตว่า นักเรียนคนใดเขียนไม่ได้ได้แจกเค้าโครงให้นักเรียนได้แนว ในการเขียน

เนื้อเรื่อง

การเล่นกีฬาทำให้ร่างกายแข็งแรง จิตใจสดชื่น แจ่มใส จึงถือว่ากีฬาเป็นยาวิเศษ

นักกีฬาที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

- มีความอดทน มีจิตใจที่กล้าหาญ มั่นคง
- มีร่างกายแข็งแรง ว่องไว
- รุแพรชนะ ไม่เอาเปรียบคู่ต่อสู้ ไม่เห็นแก่ตัว
- มีความสามัคคี รักพวกพ้อง

เรื่องกีฬาเป็นยาวิเศษ

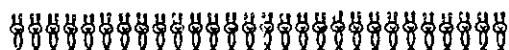
คนเราเกิดมาต้องรับประทานอาหาร ออกกำลังกาย และพักผ่อนอย่างเพียงพอ ร่างกายจึงจะสมบูรณ์แข็งแรง การเล่นกีฬานอกจากจะทำให้ร่างกายมีความแข็งแรง ว่องไว มีอำนาจต้านทานกับเชื้อโรคแล้ว ยังทำให้จิตใจสดชื่นเบิกบาน และฝึกให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬาอีกด้วย

กีฬาเป็นยาวิเศษที่รักษาทั้งร่างกายและจิตใจ คนที่มีร่างกายแข็งแรงย่อมสามารถทำงานได้มาก ไม่เหน็ดเหนื่อยง่าย จิตใจก็ผ่องใส การเล่นกีฬาจะช่วยสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ รู้จักช่วยเหลือร่วมมือกัน ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบเพื่อนฝูงหรือคู่ต่อสู้ที่อ่อนแอกว่า มีจิตใจที่มั่นคงเด็ดเดี่ยว รู้แพ้ชนะรู้ภัยก็ถ้าเราแพ้ก็ไม่เสียใจ ยอมรับว่าเรายังฝึกฝนมาไม่ดีพอ ถ้าเราชนะก็ไม่เยาะเย้ยถากถางหรือดูถูกคู่ต่อสู้ ถ้าผู้อื่นทำอะไรผิดเราก็ยื่นมือให้ช่วย ไม่โกรธ

กีฬาเป็นยาวิเศษที่ช่วยให้คนเรามีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีจิตใจที่สูงส่ง น่านับถือ ถ้าคนเราทุกคนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา เราก็จะอยู่ด้วยกันในโลกอย่างมีความสุข

เพลงกราวกีฬา

๑. พวกเรานักกีฬา ใจกล้าหาญ เชี่ยวชาญซึ่งชัยไม่ย่อ
 คว้าชนะรุกไขว่ไม่รีรอ คว้าแพ้วไม่ทอดทิ้งหน
 (สร้อย) อี้ อี้ อี้ อี้ อี้ แกกองกีเลสท่าคนให้มั่นคง
 กีฬา กีฬา เป็นยาวิเศษ
 ผลของการฝึกตน เล่นกีฬาสดก
๒. ร่างกายกำยำ ล้ำเลิศ กล้ามเนื้อก่อเกิดทุกแห่งหน
 แข็งแรงทรหดทน ว่องไวไม่ประจบใคร
 (สร้อย).....
๓. ใจคอมั่นคงทางศักดิ์ รู้จักที่หนีทีไล่
 รู้แพ้ชนะรู้ภัย ไวใจใคร่ทั่วทั้งรักชัง
 (สร้อย).....
๔. ไม่ชอบเอาเปรียบแข่งขัน สู้กันซึ่งหน้าอย่าลับหลัง
 มัวส่วนตัวเบียดเหลือกำลัง เกียดขวางการเล่นเห็นแก่ตัว
 (สร้อย).....
๕. เล่นรวมกำเริงกันทั้งพวก เอาชนะสะดวกมีไชฉัว
 ไม่ว่าการหิวเล่นเป็นไม่กลัว รวมมือกันทั่วไชโย/....

โครงการเขียนเรียงความเรื่อง " กีฬาเป็นยาวิเศษ "

มนุษย์เราทุกคนที่เกิดมาย่อมปรารถนาให้ร่างกาย.....

ปราศจาก..... มีจิตใจที่.....

การเล่นกีฬาเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้เรามีความสุขสมบูรณ์ทั้ง.....

การเล่นกีฬาจะทำให้..... ทุกส่วนในร่างกาย.....

ทำงานดีขึ้น นอกจากนี้นี้ยังฝึกจิตใจให้กล้าหาญ อดทน มั่นคง ไม่เกรงกลัวอุปสรรค

ทั้งปวง คนที่มีจิตใจ เป็นนักกีฬาต้องรู้อะไรและรู้อภัย คือการแพ้ แพ้ของ.....

ถ้าเราชนะทอง... .. ผู้แพ้ ถ้าผู้แพ้ทำมาเราก็จะทองให้...

ไม่ถือโกรธ นอกจากนี้นี้จะต้องมีความสามัคคี ไม่เอาเปรียบผู้อื่น หรือคดโกง... ..

.....

กีฬาจึงเป็น..... ให้ช่วยสร้างเสริมให้.....

และจิตใจให้มนุษย์เราอยู่รวมกันอย่าง.....

คู่มือการสอนสัปดาห์ที่ ๑๕ ชั่วโมงที่ ๔

จดหมาย - การเขียนจดหมายถึงพี่

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนสามารถเขียนจดหมายถึงพี่ได้ถูกต้อง โดยพิจารณาจากการวางแผน ฟอรั่ม การใช้คำสรรพนาม คำขึ้นต้น ลงท้าย ความสะอาด และการใช้ภาษาได้ เรือง
๒. นักเรียนสามารถส่งจดหมายทางไปรษณีย์ได้ถูกต้องโดยพิจารณาจากการจำหน่าย การติดแสตมป์

อุปกรณ์

๑. ของจริง ของ แสตมป์
๒. ตัวอย่างแสดงการจำหน่ายของที่ผิด
๓. ตัวอย่างแสดงการจำหน่ายของที่ถูกต้อง
๔. รูปภาพตู้ไปรษณีย์ บุรุษไปรษณีย์
๕. แบบฟอร์มการเขียนจดหมายธรรมดา
๖. แบบฝึกหัด

กิจกรรมการสอน

๑. ครูซักถามนักเรียนว่าใครเคยไปที่ทำการไปรษณีย์บ้าง ถ้ามีให้ออกมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังว่าไปทำไม ไปพบอะไรบ้าง ครูนำรูปตู้ไปรษณีย์ให้นักเรียนดู และถามว่าอะไร ไรทำไม
๒. ครูอธิบายถึงความสำคัญของจดหมายว่า เป็นสื่อกลางในการติดต่อทำความเข้าใจกันระหว่างเพื่อนฝูง ญาติมิตร และผู้ที่เรารู้จัก ช่วยให้เกิด

ความสัมพันธ์กันแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เป็นการประหยัดทรัพยากรเดินทาง และประหยัดเวลาในการติดต่อ

๓. ครูซักถามนักเรียนว่า " การเขียนจดหมายเรามีหลักในการปฏิบัติอย่างไรบ้าง "
 - เขียนโดยใช้ภาษาที่สุภาพเรียบร้อย
 - วางแบบฟอร์มให้ถูกต้อง
 - สะดุดตานาง
 - เลือกใช้คำขึ้นต้น คำลงท้าย และสรรพนามที่เหมาะสม

๔. ให้นักเรียนทุกคนเขียนแบบฟอร์มจดหมายธรรมดาบนกระดาษของใครเสร็จแล้วให้ครูแจกแบบฟอร์มให้ไปดูเปรียบเทียบว่าแตกต่าง หรือเหมือนกันอย่างไร ของใครแตกต่างให้แสดงเหตุผลประกอบ

๕. ครูอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการใช้คำขึ้นต้น คำลงท้าย คำสรรพนามที่จะใช้ในการเขียนจดหมายถึงพี่ ให้นักเรียนได้เสนอความเห็น และอภิปรายโดยเสรีว่าจะใช้อย่างไรจึงจะเหมาะสมแล้วครูเขียนสรุปบนกระดานดำ ซึ่งควรจะได้ดังนี้

- คำขึ้นต้นควรใช้ว่า " พี่..... ที่เคารพ "
- เรียนพี่..... ที่นับถือ " หรือ " กราบพี่..... ที่เคารพ "
- คำลงท้ายควรใช้ว่า " ด้วยความเคารพอย่างสูง "
- คำสรรพนามใช้ว่า ผม หญิง น้อง (ชื่อ).....

๖. ให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัยในการเขียนจดหมายถึงพี่แล้วให้ดูตัวอย่างจดหมายถึงพี่ ให้นักเรียนสังเกตว่าการเขียนจดหมายจะมีย่อหน้า แต่ละย่อหน้าจะกล่าวถึงเรื่องหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะ ครูอธิบายการจำหน้าของพร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบ

๗. ให้นักเรียนเขียนจดหมายถึงพี่จากแบบฝึกหัดที่ ๑

เนื้อเรื่อง

๑. ลักษณะแบบฟอร์มจดหมายธรรมดา (ดูจากหน้าถัดไป)
๒. คำขึ้นต้น คำลงท้าย และสรรพนาม (ดูจากกิจกรรมการสอน
ข้อ ๕)
๓. การจําหน่ายของ ต้องพิจารณาถึง
 - ความสะอาด เรียบร้อย
 - ความชัดเจนของที่อยู่ บุคคลไปรษณีย์สามารถนำส่งผู้รับ
ได้
 - การติดแสตมป์
 - การเขียนชื่อที่อยู่ผู้ส่งบนซอง

ตัวอย่างจดหมายถึงพี่

๒๘ ถนนชายพระ อ. เมือง จ. นครปฐม

๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๘

พี่อ้อยที่เคารพและคิดถึง

นับตั้งแต่พี่อ้อยมาเรียนที่กรุงเทพฯ ผมรู้สึกเหงาและคิดถึงพี่มาก ไม่มีใครช่วยคุณแม่ทำกรวย และงานบ้านต่าง ๆ เหมือนแต่ก่อน ไม่มีผู้คอยแนะนำเมื่ออ่านคำในหนังสือไม่ออก เพราะไม่กล้ารบกวนคุณพ่อ - แม่ เนื่องจากท่านต้องทำงานเหนื่อยมาตลอดวันแล้ว

การเรียนของพี่ที่กรุงเทพฯ สนุกไหมครับ คุณครูคงใจดีและมีอุปกรณ์ที่น่าสนใจมากมาย เพื่อน ๆ ที่เรียนกับพี่คงแต่งกายสะอาดเรียบร้อย และน่ารักทุกคน หากโรงเรียนปิด พี่ชวนเพื่อนที่สนิทไปเที่ยวที่บ้านเราบ้างนะครับ

ปีนี้ผมขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีคุณครูกาญจนาเป็นครูประจำชั้น ท่านสอนสนุกมากแล้วยังใจดีอีกด้วย ในชั่วโมงภาษาไทย ท่านอ่านโคลงสุภาษิตให้ฟังเพราะเหลือเกิน ผมและเพื่อน ๆ นั่งฟังกันเงียบกริบทั้งชั้น ผมพยายามฝึกอ่านเลียนแบบท่าน ใจอยากหอมพี่กลับบ้านเพราะอ่านให้พี่ฟังนะครับ

สุดท้ายนี้ขอหวังว่าพี่คงสบายดี ผมและคุณพ่อ - แม่ สบายดีทุกคน

ด้วยความเคารพและคิดถึง

อติ' ทพ พุฒิชานนท์

แบบฝึกหัดที่ ๑

ให้นักเรียนเขียนจดหมายถึงพี่ ซึ่งไปพักอยู่กับคุณป้าระหว่างปิดเทอมร้อน
ที่บ้านเลขที่ ๔๕ ตลาดท่าเสา อ. ไทรโยค จ. กาญจนบุรี ถามข่าวคราว
ว่าคุณป้าพาไปเที่ยวที่ไหนบ้าง ช่วยคุณป้าทำงานอะไรบ้าง และถามทุกข์สุขถึงคุณป้าด้วย
ให้นักเรียนใช้ชื่อจริงและที่อยู่จริง สมมุติชื่อพี่เอง ส่งทางไปรษณีย์

~~~~~

แบบฟอร์มการเขียนจดหมายธรรมดา

๑. ที่อยู่ผู้เขียน อยู่บรรทัดบนสุดประมาณกึ่งกลางหน้า หรือเยื้องไปทางขวามือเล็กน้อย
ต้องเขียนที่อยู่ของผู้เขียนให้ชัดเจน
๒. วันที่ เขียนเยื้องจากที่อยู่มาทางซ้ายมือ
๓. คำขึ้นต้น อยู่ชิดซ้ายตรงรอยพับกระดาษ
๔. เนื้อเรื่อง ย่อหน้าตรงกับวันที่
๕. คำลงท้าย ย่อหน้าตรงตำแหน่งที่อยู่
๖. ลงชื่อ ย่อหน้าดำไปทางขวามือเล็กน้อย

ที่อยู่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

คำขึ้นต้น.....

เนื้อเรื่อง.....

.....

.....

.....

คำลงท้าย.....

ลงชื่อ.....

เมื่อการสอนฉบับคำที่ ๑๕ ชั่วโมงที่ ๕

การใช้ภาษา   อ่านออกเสียง - อ่านในใจ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. เมื่อนักเรียนอ่านในใจเรื่องถ้าจะว่าแล้วสามารถทำแบบฝึกหัดที่ ๑ ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่า ๘๐ %
๒. นักเรียนสามารถอ่านเสียง " ทร " ที่ออกเสียงเหมือน " ซ " จากแบบฝึกหัดที่ ๒ ได้ถูกต้อง
๓. นักเรียนสามารถอ่านเสียงควบกล้ำจากแบบฝึกหัดที่ ๓ ได้ถูกต้อง

อุปกรณ์

๑. บัตรคำยาก ๕ คำ คือ พิลดาพร พรวณา พยาขาม เนรมิต พระขุวงศ์ จำพรรษา
๒. เรื่องถ้าจะว่า และแบบฝึกหัด
๓. แบบฝึกหัดอ่านเสริมทักษะ

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ครูอธิบายว่าเรื่องที่นักเรียนจะได้อ่านต่อไปนี้จะช่วยให้นักเรียนได้ทราบถึงประวัติการค้นพบถ้าจะว่า ว่าใครเป็นผู้พบ พบได้อย่างไร มีความสวยงามเพียงใด แต่ก่อนที่ครูจะให้อ่านนักเรียนจะต้องเข้าใจศัพท์และความหมายของคำยากจากเรื่องนี้นก่อน
๒. ครูยกบัตรคำให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน และอ่านเป็นรายบุคคล ทั้ง ๕ คำ ครูและนักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของศัพท์แต่ละคำ

๓. ให้นักเรียนอ่านในใจเรื่อง : ถ้าละว้า " โดยครูแนะนำ
การอ่านในใจว่า ผู้อ่านต้องปัดสมาธิ กวาดสายตาให้รวดเร็ว อย่าจ้องเป็นก้ำ ๆ
เพื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูจะทดสอบความเข้าใจใช้เวลาอ่านประมาณ ๑๐ นาที

๔. ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายในเรื่องต่อไปนี้ มีครูเป็นที่ปรึกษาได้
คำแนะนำ และช่วยผู้ให้เด็กได้พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

- ถ้าละว้าคืออะไร เกิดจากอะไร
- ประโยชน์ของถ้ำ
- ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในชาติที่มีสถานที่ท่องเที่ยว
พักผ่อนหย่อนใจในที่สวยงาม
- การสงวนรักษาความสวยงามของถ้ำไว้ให้ลูกหลานได้
เข้าชม

๕. ให้นักเรียนที่เคยไปเที่ยวถ้ำมาแล้วให้เพื่อนฟังถึงสิ่งที่ได้ไปพบ
เห็นมา

๖. ให้นักเรียนฝึกหัดอ่านแบบอ่านเสริมทักษะที่ ๑ และ ๒

๗. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ ๑ เพื่อทดสอบความเข้าใจ

เนื้อเรื่อง

- ถ้ำคือช่องหรือโพรงที่ลึกเข้าไปในที่มืด หรือภูเขา ซึ่งเกิดจาก
บริเวณที่เป็นหินปูน และมีความชื้น หรือน้ำใต้ดินไหลผ่าน หินปูนจะถูกความชื้นหรือน้ำ
กัดเซาะละลายหายไปทีละน้อย ๆ หรือเกิดจากโพรงอากาศเมื่อโลกหดตัวเป็นช่องใหม่ ๆ
- ประโยชน์ของถ้ำ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เป็นที่อยู่อาศัยของ
สัตว์บางชนิด เช่นค้างคาว กบในสมัยโบราณก็อาศัยอยู่ในถ้ำ ทำให้เศรษฐกิจในท้อง
ถิ่นนั้นดีขึ้นเมื่อมีคนมาท่องเที่ยวมาก

- การสงวนรักษาถ้า ถ้าที่ส่วยงามหากผู้เข้าไปเที่ยวชมไม่ช่วยกันรักษา โดยการใช้สื้อหรือสิ่งมีคมไปขีดเขียน การหักทำลายหินงอก หินย้อยที่สวยงาม การทิ้งเศษขยะมูลฝอยให้สกปรก ย่อมทำให้ความงามของธรรมชาติหมดไปด้วย ทุกคนที่เข้าไปเที่ยวชมต้องช่วยกันรักษาให้ความงามของธรรมชาติอยู่ในสภาพเดิม เพื่อให้คนรุ่นหลังไ้ชม

- เรื่องถ้าล่าวา

ถ้าละว่า

ถ้าจะว่าตั้งอยู่ในเขตตำบลท่าเสา อ. ไทรโยค จ. กาญจนบุรี
อยู่ห่างจากริมฝั่งแม่น้ำแควน้อยประมาณครึ่งกิโลเมตร ภายในถ้ำอันกว้างใหญ่และลึกลับ
ซับซ้อน มีหินงอกหินย้อยที่สวยงามจับตาจับใจสีขาวนวลประจุสีของงาช้าง บางแห่ง
จะพริ้วกังมันแวววาวแสงระยิบระยับเป็นประกายเมื่อต้องแสงไฟ เป็นที่ติดตาประทับใจ
ของผู้ที่เฝ้าพบเห็นยิ่งนัก มีเรื่องเล่าว่า เมื่อพ.ศ. ๒๔๔๖ นายฉิน ดอกเข็ม
เป็นชาวอำเภอท่าม่วง ไค้ขึ้นไปหาไร่อยู่บนเชิงเขาแก่งละว่า วันหนึ่งมีเม่นมากัดกิน
แตงที่เขาปลูกไว้ นายฉินจึงวิ่งไล่ตามเม่นตัวนั้นจนถึงใต้เขา เม่นหนีหายเข้าไปใน
ซอกหินแห่งหนึ่ง นายฉินไม่ลละความพยายาม ไค้ติดตามเข้าไปในซอกหินนั้น ครั้งแรก
เขาคิดว่าคงเป็นซอกหินตัน ๆ พอโผล่พ้นซอกหินเขาคงตกตลึงอยู่กับที่เพราะความกว้าง
ใหญ่สุดจะพรรณนา นายฉินจึงรีบกลับบ้านไปชวนบุตรภรรยาไปสำรวจถ้ำนั้น ต่อมา
มีกระดูกโครงหนึ่งผ่านมาและได้เข้าไปจำพรรษาที่ถ้ำละว่า ชาวนีจึงแพร่ออกไป และ
มีกนรู้จักถ้ำละว่ามากขึ้นจนกระทั่งทุกวันนี้มีผู้ไปชมอยู่ไม่ขาดระยะ ทุกคนที่ไปชมมา ต่าง
ก็ยอมรับในความวิจิตรพิสดาร ของความงามภายในถ้ำ ถึงกับให้สมญานามว่า " ถ้ำเนรมิต "

(เรียบเรียงจา รวบรวมเรื่องเมืองกาญจน์ หน้า ๑๕๕)

แบบฝึกอ่านเสริมทักษะที่ ๑

คำที่ใช้ พร. อา สำเนียงเหมือนเสียง ช.

หัว จอยู่ในทรงออก ยิงแกลงร่างกายก็ยิงทรุคโทรม คนใจโลภสะสม
ทรัพย์ รวากับไม่มีวิเวตาย กระทรวงมีรัฐมนตรีเป็นหัวหน้า ทะเลทรายซื่อ
 " จะฮาร่า " อยู่ในทวีปแอฟริกา นกกระเจกเทศไซ้หมกทรายไม่พัก การเชิญ
 เจ้าเขาคณทรง ไปวิธีการอันเชวทราม เมืองไทรแขกเขาเรียกว่าเมือง เคดา
จอมแหลมสถานที่ซำรทรุคโทรมให้คืนดีตั้งเก่าไค้บุญแรง แปดริ้วคือเปื่องฉะเชิงเทรา
นกอินทรีเป็นนกมีแรงมาก ร่างกายเราเรียกว่าอินทรี ถ้าหมึกหกอขาวิตกกกระ
 คาชับ สนิมจับกระคาชทรายมีชายถม

แบบฝึกอ่านเสริมทักษะที่ ๒

ฝึกอ่านคำควบกล้ำ

พื เมืองทรงครอบครอง

เลง เพราะวังเวงใจ

พอกพรำนำคำรัก

พจักพรากจากสมร

คลื่นลมโหมซัดฝั่ง

ไทรครองเกรงของภัย

ความฝันสุดสุดเครือ

กลางแควลงกลับเกลี้ยงเกล้า

โปรดปรานของประชาไทย

สุขดุษฎีกับโกล้งกลอน

ใครครวญหนักหทัยอาวรณ์

ร้องเพลงลาหาดวงใจ

ทะเลคลั่งคลั่งคว้นไฟ

ปรามปรามร้ายให้บรรเทา

ปลามปลื้มเหลือของคนเขลา

ไขว่คว้าเอาเป็นความจริง

แบบฝึกหัดที่ ๑ / ๑๕ / ๕

คำสั่ง   ให้ นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง เขียนลงในสมุดแบบฝึกหัดของนักเรียน
เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้วจึงตรวจคำตอบที่ถูกต้องจากเฉลย

๑. เหตุใดนายฉินจึงค้นหีบถ้ำ
  - ก. ทำไรไกลถ้ำ
  - ข. ไปหาพระพุทธรูป
  - ค. ติดตามเม่น
๒. ภายในถ้ำมีอะไรประพิบัยบ้าง
  - ก. หินงอกหินย้อย
  - ข. ดอกไม้
  - ค. เงินทอง
๓. เหตุใดนายฉินจึงตกตะลึงเมื่อโผล่เข้าไปในถ้ำ
  - ก. พบเม่น
  - ข. พบพระพุทธรูป
  - ค. พบความกว้างใหญ่ของถ้ำ
๔. หินงอกหินย้อยในถ้ำคืออะไร
  - ก. ลีลาวงาช้าง
  - ข. ลีคำ
  - ค. ลีเหลือง
๕. ถ้ำละว้าอีกชื่อหนึ่งเรียกว่าอะไร
  - ก. ถ้ำมอญ
  - ข. ถ้ำแควน้อย
  - ค. ถ้ำเนรมิต
๖. นายฉินเข้าไปสำรวจถ้ำกับใครบ้าง
  - ก. คนเดียว
  - ข. กับพระพุทธรูป
  - ค. กับบุตรภรรยา
๗. เราช่วยสงวนรักษาถ้ำไว้ให้สวยงามได้อย่างไร
  - ก. ไม่ขีดเขียนบนผนังหรือหินงอกหินย้อย
  - ข. ไม่พบทำลายหินที่สวยงามในถ้ำ
  - ค. ไม่ทิ้งเศษขยะ
  - ง. ทุกข้อที่กล่าวมา

๔. ถ้ามีประโยชน์ อย่างไรบ้าง

- ก. ไข้อยู่อาศัย   ข. เป็นสถานพักผ่อนหย่อนใจ
ค. ไข่เก็บขาวของ

๕. ถ้าเกิดจากอะไร

- ก. คนโบราณพูดไว้ว่าอาศัย
ข. หินปูนถกนากัดเขา
ค. ภูเขาไฟระเบิด

๑๐. เณรมิต หมายความว่าอย่างไร

- ก. บันดาลให้ไม้ขึ้น สร้าง
ข. มิตรที่ดี
ค. จากไป

คู่มือการสอนสัปดาห์ที่ ๑๕ ชั่วโมงที่ ๖

การใช้ภาษา - การฟังอย่างใจวิจารณ์ญาณ และย่อความ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนสามารถให้เหตุผลตอบคำถามที่ครูถามได้
๒. นักเรียนสามารถเขียนสรุปเรื่องราวที่ครูเล่าให้ฟังได้ไม่ต่ำกว่า

๕ บรรทัด

๓. นักเรียนสามารถตอบครูได้ว่า มารยาทของผู้ฟัง และมารยาทของผู้พูดมีอะไรบ้าง และสามารถปฏิบัติตามได้

อุปกรณ์

๑. รูปผีกระสือ
๒. บัตรคำยาก ๘ คำ ได้แก่ ไสยศาสตร์ เกาะเจรวุฒ
รังเกียจ เพ้อล้ง พุทรา น้ามนต์ ตะกรุด

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ครูนำรูปภาพผีกระสือวางบนกระดานนิ่ง แล้วถามนักเรียนว่า รู้จักไหมว่าเป็นรูปอะไร ถ้านักเรียนตอบถูกต้องให้ครูถามว่า รู้อย่างไรว่าเป็นรูปผีกระสือ เคยเห็นหรือไม่ ถ้าใครเคยเห็นให้ออกมาเล่าให้เพื่อนฟัง ถ้านักเรียนไม่เคยเห็นครูจะเล่าให้ฟัง

๒. ครูบอกนักเรียนว่า ต่อไปนี้ครูจะเล่าเรื่องผีปอบ หรือผีกระสือให้นักเรียนฟัง นักเรียนต้องตั้งใจฟังให้รู้เรื่อง และคิดพิจารณาประกอบว่าเป็นไปได้น่าเชื่อหรือไม่ ก่อนที่จะฟังให้นักเรียนบอกมารยาทของผู้ฟังฟังปฏิบัติซึ่งเรียนไปเมื่อชั่วโมง

ที่แล้ว ครูเขียนสรุปบนกระดานคำซึ่งควรจะประกอบด้วย

- ควรนั่งฟังด้วยความสนใจและตั้งใจ
- ไม่คุยกันหรือส่งเสียงรบกวนผู้ฟังคนอื่น
- นั่งฟังด้วยความสุภาพ ไม่ตะโกนถาม หรือพูดสอดแทรกขณะที่ผู้พูดกำลังพูด
- พยายามจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้

๓. ครูถามว่าถ้านักเรียนได้มีโอกาสออกมาพูดหน้าชั้น หรือพูดต่อหน้าคนหม่บักควรปฏิบัติตนเช่นไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบครู ครูเขียนสรุปบนกระดานคำในแนวนั้น

- พูดให้ดังพอที่ผู้ฟังจะได้ยินชัดเจน
- พูดโดยใช้คำสุภาพ ไม่หยาบคาย
- ไม่พูดล่อเสียดหรือใส่ร้ายป้ายสีผู้อื่น
- ไม่กล่าวคำที่เป็นเท็จ
- ไม่พูดเร็วหรือช้ายืดยาดเกินไป ฯลฯ

๔. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า เรื่องที่ครูจะเล่าต่อไปนี้มีความสำคัญใหม่ให้นักเรียนอาจจะอ่านยาก หรือไม่เข้าใจความหมาย ๘ คำคือ ไสยศาสตร์ เลาะเจริฐ รังเกียจ เพ้อคลั่ง พุทรา นามนต์ ตะกรุด โดยครูนำบัตรเหล่านี้ติดบนกระเป๋านั้น ให้นักเรียนฝึกอ่านให้ถูกต้อง และเข้าใจความหมาย

๕. ครูเล่าเรื่อง " ผีปอบ " ให้นักเรียนฟัง

๖. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายซักถามได้โดยเสรีตามความสนใจ พร้อมทั้งสังเกตมารยาทในการฟังและการพูดไปด้วย ถ้าพบข้อผิดพลาดก็ให้รีบแก้ไขทันที หัวข้อที่ควรซักถามและอภิปรายได้แก่

- เรื่องนี้ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร
- นักเรียนเชื่อว่าผีปอบมีจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

- เราเชื่อได้อย่างไรว่าผีปอบมีจริง
- เหตุใดจึงไม่เชื่อว่าผีปอบมีจริง
- คนสมัยโบราณรักษาคณท์เชื่อว่าผีปอบเข้าโดยวิธีใดบ้าง

๓. ให้นักเรียนย่อเรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง อย่างต่ำคนละ ๕ บรรทัด ถ้าพบว่าใครทำไม่ได้จริง ๆ ให้แจกเค้าโครงเรื่องผีปอบเพื่อจะได้อีกทำได

๔. การสอนเรื่องนี้ ครูควรเน้นให้นักเรียนมีเหตุผล มีความคิด เป็นวิทยาศาสตร์

เนื้อเรื่อง

ผีปอบ

มีเรื่องเล่าว่า.... มีหมู่บ้านหนึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแควน้อย ล้อมรอบด้วยป่าไม้สูงใหญ่รกทึบ ว่างออกไปเป็นขุนเขาล้อมรอบด้าน ชื่อหมู่บ้านเกาะเจริญ ซึ่งชาวบ้านโดยทั่วไปเรียกว่า " บ้านเกาะปอบ " ทั้งนี้เพราะชาวบ้านในละแวกนั้นเชื่อว่าในหมู่บ้านนี้มีคนที่เป็นปอบอาศัยอยู่ คนที่เป็นปอบคือคนที่มิได้เข้าไปสิงอยู่ในร่างกาย ถ้าคนที่เป็นปอบนี้รังเกียจหรือโกรธแค้นใครก็จะเข้าไปสิงในร่างกายผู้นั้น ทำให้ผู้ที่ถูกผีปอบสิงเจ็บไข้ไม่สบาย ปวดท้อง หรือมีอาการเพ้อคลั่งต่าง ๆ ซึ่งชาวบ้านเข้าใจว่าถูกปอบกิน ชาวบ้านเชื่อว่าปอบมักชอบกินของสกปรก ของสดคาว เช่น เลือด มูลสัตว์ ค่ายเห่คน ฝนในชนบท เมื่อคลอกบุตรมักจะตัดกิ่งพุทราไปไว้ใต้ถุนบ้านเพื่อกันไม่ให้ปอบเข้าไปกินเลือด หรือกินเด็กที่เกิดใหม่ ทำให้เด็กหรือแม่เด็กเจ็บป่วยถึงตายได้ ผู้ที่ถูกปอบกิน ชาวบ้านจะหาหมอผีมารักษาโดยการรคน้ำมันต์ คล้องตะกรุด และขับไล่ด้วยวิธีการทางไสยศาสตร์ต่าง ๆ คนที่เป็นปอบมักจะเป็นที่รังเกียจของเพื่อนบ้าน ไม่มีใครอยากคบหาสมาคมด้วย หรือในที่สุุดอาจถูกชาวบ้านลอบกัดฆ่าตายได้

แบบฝึกหัดที่ ๑ / ๑๕ / ๖

โครงเรื่อง " เกาะปอบ "

ริมฝั่งแม่น้ำ..... มีหมู่บ้านหนึ่งชื่อ.....
 ซึ่งแต่เดิมชาวบ้านเรียกว่า..... เพราะเชื่อว่ามี..... อาศัยอยู่
 ผีปอบเมื่อเข้าไปสิงอยู่ในร่างกายผู้ใด จะทำให้เกิดอาการ.....
 ผีปอบชอบกินอาหารที่..... หากบ้านใดตลอดคบุตรต้องป้องกันผีปอบโดย
 ..... หากใครถูกผีปอบเข้าสิงในร่างกายต้องรักษา
 โดยวิธี..... คนที่เป็นปอบชาวบ้านจะ.....
 และอาจจะถูกชาวบ้าน.....

คู่มือการสอนสัปดาห์ที่ ๑๕ ชั่วโมงที่ ๙

การใช้ภาษา   อ่านในใจเรื่องความพยายามของงูเห่า

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

๑. หลังจากนักเรียนอ่านเรื่องความพยายามของงูเห่าแล้วสามารถทำแบบฝึกหัดที่ ๑ ได้ถูกต้องทั้งหมด
๒. นักเรียนสามารถอ่านคำศัพท์จากเนื้อเรื่องได้ถูกต้อง และบอกความหมายได้
๓. นักเรียนสามารถบอกผลต่างระหว่างความพยายามและความไม่พยายามได้

อุปกรณ์

๑. รูปชวานากับงูเห่า
๒. รูปงูเห่าแผ่พังพาน
๓. บัตรคำยาก ๕ คำคือ อาฆาต เหตุการณ์ หนองหัวชะเหมื่อน พังพาน
๔. แบบฝึกหัดที่ ๑ และ ๒

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยซักถามนักเรียนว่า ในเรื่องที่มารู้กฏมารที่อ่านมาแล้ว นักเรียนได้สัภาพิตเคื่อนใจจากเรื่องว่าอย่างไรบ้าง ซึ่งนักเรียนควรจะตอบว่า สอนให้ฉันน้ำใจเป็นนักกีฬา ไม่ผูกพยาบาทจองเวร

๒. เมื่อสรุปเรื่องจากข้อ ๑ แล้ว กรุณาต่อไปว่า การให้อภัยไม่อาฆาตจองเวร ทำให้พี่สาวกุมารได้รับผลอย่างไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

- ได้รับความสุขความเจริญ คือได้อภิเษกกับราชธิดาและได้ครองเมือง

๓. ต่อไปนี้เป็นเรื่องที่แสดงถึงความผูกพันบาท อาฆาต ของงูเห่าที่มีต่อขาวนาที่ห้ารายมัน แต่ก่อนที่นักเรียนจะอ่านเรื่องนี้ควรทำความเข้าใจกับคำศัพท์ที่ยากต่อไปนี้ก่อน ครูยกบัตรคำให้นักเรียนอ่านและอธิบายความหมาย

๔. ให้นักเรียนอ่านเรื่องความพยาบาทของงูเห่าในใจทุกคน ใช้เวลาประมาณ ๔ นาที

๕. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ ๑ เพื่อทดสอบความเข้าใจ

๖. ให้นักเรียนอภิปรายและให้เหตุผลว่า

- ความพยาบาทของพี่สาวกุมารกับของงูเห่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร
- ให้นักเรียนออกมาเล่าเรื่องนิทานหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความพยาบาท

เนื้อเรื่อง

- ความพยาบาทของงูเห่า
- ความพยาบาทของพี่สาวกุมาร กับของงูเห่าไม่เหมือนกัน

ที่สาวกุมารมีความพยาบาทแต่ก็ใช้จิตใจอันกล้าหาญไว้ได้ แต่งูเห่ามีเจตนาที่จะติดตามแก้แค้นให้ใจจนตัวตาย

ความพยายามของงูเห่า

เรามักมีความเชื่อกันว่า งูเห่าเป็นสัตว์ที่มีความอาฆาต จ้องเวรต่อผู้ที่ทำให้มันบาดเจ็บรุนแรงที่สุด มันจะติดตามไปแก้แค้นผู้ที่ทำร้ายมัน แม้จะเป็นระยะทางไกลแสนไกล หรือแม้เหตุการณ์จะเกิดขึ้นนานเฝ้าจิดก็ตาม มันก็ไม่ลืมความพยายามนั้น

มีเรื่องเล่าว่า ที่หมู่บ้านหนองหว่า มีสามีภรรยาคนหนึ่งมีอาชีพทำนา ที่นาเขาอยู่ห่างจากหมู่บ้านเป็นระยะทางไกลมาก เขาจึงต้องสร้างทางนาไว้เป็นที่หลบแดดหลบฝน เก็บข้าวของอาหารการกิน และเป็นที่หลับนอนยามค่ำคืน ทางนาเขาสร้างอยู่กลางทุ่งนาท่าควายไม้ไผ่ มีเสา ๖ ต้น ฝาชีใบทองซอน ๆ กันแล้วใช้ไม้ไผ่สานประกบ หลังคามุงด้วยแฝก วันหนึ่งสามีภรรยาคู่นี้เดินทางตามคันนาจากหมู่บ้านเพื่อไปทำนาตามปกติ ทันใดนั้นเอง เขาต้องสอสุดตัว และกระโดดตัวลอย ถอยห่างออกมาพร้อมกับร้องเสียงหลงบอกภรรยาเขาว่า " งู " ภรรยาซึ่งเดินตามหลังเขามาก็หยุดชะงักถอยหลัง ภาพที่ปรากฏเบื้องหน้าคืองูเห่าตัวสีค้ำมะเมื่อม ยาววาเศษ กำลังชูคอแผ่พังพานเตรียมจะฉกเขาเต็มที ก่อนที่เขาจะคิดหนี งูก็เลื้อยชูคอเข้ามาหาเขาอย่างรวดเร็ว เขาเหวี่ยงมีดในมือออกไปทันที ไถ่ผล ส่วนหางของงูขาดม้วนสั่นระริกอยู่บนคันนา ส่วนลำตัวและหัวกระเด็นตกลงไปแน่นำจมหายไป เขาเก็บมีดแล้วรีบเดินไปนาพร้อมกับภรรยาควายเป็นใจคอที่ไม่ปกติเพราะความตกใจ ครั้นตกเย็นเขาทำนาเสร็จแล้วจึงขึ้นไปนอนบนทางนา คืนนั้นเขื่อนหงายเสียงกบ เขียด ร้องระงมแข่งแซ่ ครั้นตึกก็เขาไคย็นเสียงวัตถุชนิดหนึ่งหล่นลงไปใต้น้ำไคย็นทางนาที่เขาพักเป็นระยะ ๆ จอม..... จอม.... เขานอนไม่หลับ ต้องลุกขึ้นมานั่งระวังตัวตลอดคืน รุ่งเช้าเขาลงไปดูพบบงูเห่าที่เขาฟันเมื่อวานนี้ตายลอยน้ำอยู่ไคย็น เขาเข้าใจว่ามันคงพยายามที่จะไคย็นไปฉกเขาเพื่อแก้แค้น แต่เนื่องจากส่วนของหางมันขาด และเสาทางนาที่ควายไม้ไผ่สั่น จึงทำให้มันหล่นลงมาทุกครั้งที่ยพยายามเลื้อยขึ้นไป และเนื่องจากพิษบาดแผลที่ถูกฟันจึงทำให้มันตาย

เขาและภรรยาอดที่จะคิดไม่ได้ว่า หากมันสามารถขึ้นไปบนหิ้งนาได้สำเร็จ อะไร
จะเกิดขึ้น.....

ด้วยเหตุนี้เองกระมัง คนโบราณจึงกล่าวเป็นสุภาษิตไว้ว่า
" ประเพณีตั้งให้หลังหัก   บ้านก็มักทรายเป็นเมื่อภายหลัง
      จรเข้ใหญ่ถึงน้ำเมื่อกำลัง   แม่เสือชังถึงดงก็คงร้าย "

แบบฝึกหัดที่ ๑

คำสั่ง   ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องในแต่ละข้อเขียนลงในสมุดแบบฝึกหัด
ของนักเรียน เมื่อทำเสร็จทั้ง ๑๐ ข้อแล้วจึงตรวจคำตอบที่ถูกต้อง
ท้ายแบบฝึกหัดนี้

๑. เหตุใดชาวนาจึงถูกขู่เห่าตามไปทำร้าย

ก. เขาขาลูกของมัย	ข. เขาตีมัน	ค. เขาพันหางมันขาด
๒. เหตุใดจึงเห่าจึงตาย

ก. ตกหางนา	ข. จมน้ำ	ค. พินาศแดด
๓. ชาวนาไปหานากับใคร

ก. ไปคนเดียว	ข. ไปกับภรรยา	ค. ไปกับบุตร
๔. ชาวนาถูกขู่เห่ากลัวหรือไม่

ก. ไม่ถูกกลัว	ข. ถูกกลัว	ค. ไม่ทราบ
๕. ห้างนาสร้างไว้เพื่ออะไร

ก. เป็นที่พักและเก็บของ	ข. กันแดด	ค. กันฝน
๖. เสียงวัตถุที่ตกลงในน้ำเกิดจากอะไร

ก. ปลากระโดด	ข. กบเขี่ยคกระโดด	ค. งูเห่าตก
๗. ชาวนาเกือบจะถูกรัง.....

ก. รัง	ข. กัด	ค. ต่อย
๘. เขาร้องเสีย..... เพราะความตกใจสุดขีด

ก. ใหญ่	ข. แรง	ค. หลง

๙. งูเห่า..... ขึ้นไปบนบ้าน

ก. ปีน

ข. วิ่ง

ค. เลื้อย

๑๐. หากงูเห่าขึ้นไปบนทางน้ำสำเร็จอะไรจะเกิดขึ้น

ก. ชาวนาต้องถูกงูเห่ากัด

ข. งูเห่าต้องถูกชาวนาฆาตาย

ค. อาจเป็นไปได้ทั้ง ข้อ ก. และ ข.

-----

๐๐๑   ๐๒   ๐๓   ๐๔   ๐๕   ๐๖   ๐๗   ๐๘   ๐๙

๑๐   ๑๑   ๑๒   ๑๓   ๑๔   ๑๕   ๑๖   ๑๗   ๑๘